

Verujem.

V Kristusu Jezusu velja vera,
ki deluje po ljubezni. (Gal 5,6*)

Veličastno spoznanje

Mnogim ljudem je znan svetopisemski rek »iz preobilja srca govorijo usta« (Lk 6,45). Če mi je podarjeno resnično srečanje, če se mi odpre novo spoznanje ali če se težave nenadoma razblinijo v nič, potem čutim potrebo, da dam to izkušnjo naprej – drugim ljudem. Za Pavla je bila ena teh veličastnih in življenje spreminjajočih izkušenj gotovost: »Pravični bo živel iz vere« (Rim 1,17). To spoznanje mu je bilo podarjeno pri branju knjige preroka Habakuka. V krčevitem prizadevanju za vprašanje, kaj je potrebno za bogoljubno življenje, se mu nenadoma na novo odpre stavek »pravični pa bo v svoji veri živel« (Hab 2,4).

Odločilna je vera

Zdaj za Pavla ni več v središču odnosa do Boga, da se z zvestobo do Boga izkaže za pravičnega človeka (to se pravi za človeka, ki živi v skladu z Bogom) in da s pravičnim ravnanjem doseže življenje v polnosti. Marveč se zave: Bog je človeku rekel brezpogojno DA. Človek torej ne postane pravičen po svojem ravnanju in svojem prizadevanju, temveč tako, da se zaupa Božjemu delovanju. In to mu je mogoče, ker mu je bila od Boga podarjena vera v Jezusa Kristusa.

Dvomiti o veri

Tu se pojavi neka nelagodnost: Komu Bog podari vero in kaj je z ljudmi, ki bi radi verovali, pa tega Božjega DA v svojem življenju ne morejo zaznati? Pavel ne dvomi o Božji odrešenjski volji za vse ljudi (1 Kor 15,22). Vsekakor pa čuti dolžnost, da dá naprej vero v skladu z evangelijem. To naročilo ga priganja in navdaja s strastno skrbjo, da bi v veri občestva dopolnil to, kar ji še manjka (1 Tes 3,10). Kdor ne more neposredno izkusiti moči vere, temu se odpre morda v srečanju s kakim kristjanom oz. kako krščansko skupnostjo. Ta vera za Pavla ni nekak zavezan paket, ki je dodeljen vsakemu in vsaki na enak način. Prilogojena je položaju vsakega človeka, se povezuje z njegovimi posebnimi zmožnostmi in se mora izkazati čisto konkretno v življenju posameznikov.

Ta vera je kamen spotike

Vsebinsko jedro vere je za Pavla priznanje, da je Bog človeka odrešil s smrtjo in obuditvijo Jezusa Kristusa (Rim 3,24). S tem sporočilom pa si Pavel ne naredi samo prijateljev. To namreč ne izzove samo

pritrdilnega odziva. Pogosto ga zaradi njegove vere celo preganjajo. Kajti njegovo okolje to sporočilo pogosto odklanja kot škandal ali neumnost (1 Kor 1,23). Toda Pavel se ne sramuje oznanjati ta evangelij. Zanj se v njem razodeva Božja moč, ki rešuje vsakogar, ki v to veruje (Rim 1,16).

Vera in dela

Ker naj se odnos do Boga izkaže v vsakdanjem življenju, se Pavel bori za pravo razmerje med vero in deli, med tem, kar človeku lahko podari samo Bog, in tem, kar mu je mogoče storiti iz lastne moči. Zato odklanja vsako poganjanje za uspehi in predstavo, da je upoštevanje zakonov in verskih predpisov odločilna stvar (Gal 3,10-11). Vendar ne odklanja kar vsakega dejanja in del postave (Rim 3,31), temveč graja za tem skrivajočo se držo človekove zahteve pred Bogom. Kajti človek si ne more svoje rešitve sam »pridelati«, temveč ga je Bog rešil samo zaradi njegove vere. Ta vera pa spet priganja k temu, da postane učinkovita v ljubezni (Gal 5,6), to se pravi, da se izkaže v ljubezni do bližnjega.

Zdaj pa se je brez postave pokazala Božja pravičnost, o kateri pričujejo postava in preroki. Božja pravičnost se daje po veri v Jezusa Kristusa, in sicer vsem, ki verujejo. Ni namreč nobene razlike: saj so vsi grešili in so brez Božje slave, opravičeni pa so zastonj po njegovi milosti, prek odkupitve v Kristusu Jezusu. Njega je Bog javno določil, da bi bil s svojo krvjo orodje sprave, h kateri prideš po veri. S tem je hotel pokazati svojo pravičnost, zaradi odpuščanja prej storjenih grehov, v Božji potrpežljivosti. Menimo namreč, da človek doseže opravičenje po veri, brez del postave. Mar potemtakem z vero razveljavljamo postavo? Nikakor, ampak postavo uveljavljamo. (Rim 3,21-25.28.31)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 4,1-5.9-12; Rim 10,5-17; Gal 3,19-25.

VPRAŠANJA

1. Kako ste v teku svojega življenja spoznali krščansko vero? Katere osebe so vas oblikovale s svojim načinom verovanja?
2. Predstavljajte si svoje življenje brez vere. Kaj bi vam manjkalo?
3. Preberite 1 Mz 12,1-4; 15,1-6; 22,1-19. Kje je v teh besedilih vidna Abrahamova drža, ki prihaja do izraza tudi v Rim 4,1-5.9-12?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 3,21-25.28.31. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svtopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Povabljeni ste, da svojo vero izrazite v sliki. Vzemite si za to nekaj časa v poteku svojega dneva. Že pripravljalni čas je del te meditacije. Izberite papir in barve. Na kakšen papir bi radi slikali? Je to preprost risalni papir, ročno narejen papir, slikarsko platno ali časopisni papir? Kako velik naj bo papir?

S kakšnimi barvami bi radi slikali? Z oljnatimi ali akvarelnimi barvami, barvniki – ali pa bi se radi izrazili preko odtenkov svinčnika? Bi radi uporabili še drugo gradivo, da bi iz njega sestavili sliko?

Po tem pripravljalnem času si poiščite prostor, na katerem bi radi slikali. V stanovanju, v naravi, kjer koli najdete kraj, na katerem lahko v miru BIVATE.

Pustite svoje misli romati. V katerih situacijah vašega življenja je vera za vas igrala neko vlogo? V veselju, žalosti, skupnosti, osamljenosti itd.?

Začnite porajajoča se čustva izražati v barvah – ne da bi razčlenjevali.

Slikajte, kakor se počutite, brez zahteve, da bi hoteli narediti »lepo« sliko.

Oblikujte sliko v svoji hitrosti, s svojimi barvami, s svojimi simboli.

Ko ste sliko dokončali, se za trenutek ustavite.

Opazujte svojo sliko vere.

Končajte to meditacijo z molitvijo.

Verujem v Boga Očeta.

Za nas je en Bog, Oče,
iz katerega je vse, mi pa zanj. (1 Kor 8,6)

Kje so očetje?

O naši družbi se pogosto pravi, da ji manjkajo očetje. Vzroki za to ugotovitev so številni: njihovo delovno mesto večinoma ni v območju družine; nekateri očetje iz različnih razlogov ne gojijo več dnevno stika s svojimi otroki, itd. Mladim ljudem je torej pogosto težko, da se usmerjajo po zgledu svojega očeta. Kako pa se je godilo Pavlu v tem vprašanju?

Pavel, sin

Pavel je odraščal v judovski hiši v Tarzu v Kilikiji (na jugu današnje Turčije). Vzgoja sinov je bila takrat očetova naloga. K tej je spadalo tudi versko oblikovanje. Pavel se je torej naučil od svojega očeta ravnati se po Mojzesovi postavi in izročilih svojega naroda.

Poleg tega je bilo v navadi, da si je sin izbral poklic svojega očeta. Preden se je Pavel napotil na študij v Jeruzalem, se je torej verjetno v delavnici svojega očeta izučil obrti izdelovalca šotorov.

Pri vzgoji je bilo zelo pomembno spoštovanje otrok do staršev in pokorščina (tudi odraslih sinov). Tako je zapisano v modrostnih knjigah Stare zaveze.

Veroizpoved in hvalnica

Če se kristjani opredeljujejo za Boga kot svojega *Očeta*, posnemajo Jezusov zgled. Z nazivom *Oče* se začenja namreč očenaš, edina molitev, ki jo je Jezus naučil svoje učence. Pavel prevzema v svojih pismih dvakrat celo aramejsko obliko *Aba* – Oče (Rim 8,15; Gal 4,6). To je morda v grško zaznamovanih krščanskih skupnostih zvenelo tuje. V tem primeru pa to tuje kaže na posebnost, ki se skriva v tej besedi. Pavel v svojih pismih praviloma uporablja pojem *theos*, torej Bog. Le na redkih mestih dodaja naziv *Oče*. Večinoma so to pozdravi, blagoslovi ali hvalnice. O Bogu, Očetu govori Pavel torej samo v posebnih primerih. Pogosto je beseda povezana z izpovedjo vere in hvalnico.

Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa

Če Pavel govori o Bogu, Očetu, imenuje Jezusa večinoma *Gospoda*, nikoli pa *Sina*. Govor o Bogu kot Očetu pri Pavlu torej ne služi za to, da bi poudaril pristrčno povezanost z Jezusom, Sinom. To gledanje je značilno za evangelista Janeza. Za Pavla je v ospredju drugačen zorni kot. Praprščanska veroizpoved »*Jezus je Gospod*« (1 Kor 12,3)

načenja namreč vprašanje po Jezusovem odnosu do Boga. Saj je tudi Bog v grških prevodih Stare zaveze imenovan *Gospod*. Ali torej kristjani služijo dvema Gospodoma, Bogu in Kristusu? Pavel zanika to vprašanje. Kot človek, ki je od mladih nog vsak dan molil: »Poslušaj, Izrael: Gospod je naš Bog, Gospod je edini!« (5 Mz 6,4), poudarja, da ima poslanstvo Gospoda Jezusa Kristusa svoj izvor popolnoma v Očetovi volji (Gal 1,4). Bog je Oče našega Gospoda.

Beseda Oče je torej soznačnica za izvor, pripadnost in dostojanstvo. V njej se izraža, da brez Boga, Očeta, ne moremo razumeti Jezusove življenjske zgodbe, njegovega križa in njegovega vstajenja. In nasprotno velja: šele v Jezusovem življenju se je dokončno pokazalo, kaj pomeni govor o Bogu, Očetu. Kot Oče je Bog izhodišče, središče in cilj našega odrešenja.

Kot Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa je Bog tudi naš Oče. Kot Božji sinovi in hčere pa smo njegovi dediči. Zato bomo nekoč prejeli delež pri božjem življenju.

Vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji sinovi. Saj niste prejeli duha suženjstva, da bi spet zapadli v strah, ampak ste prejeli duha posinovljenja, v katerem kličemo: »Aba, Oče!« Sam Duh pričuje našemu duhu, da smo Božji otroci. In če smo otroci, smo tudi dediči: dediči pri Bogu, sodediči pa s Kristusom, če le trpimo z njim, da bomo z njim tudi poveljani. (Rim 8,14-17)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Gal 4,1-7; 2 Kor 6,14-7,1; Ef 4,1-6.

VPRAŠANJA

1. Kako doživljate svojega očeta ali ste doživljali svojega očeta? Na kaj mislite, ko slišite izraz »Bog, Oče«? Primerjajte ti dve zapaznanji. Kaj zaznavate?
2. Preberite Gal 4,1-7. V čem se razlikuje suženj od sina (od hčere)? Pavel navezuje v tem tekstu na dedno pravo svojega časa. Kaj pomeni pod tem vidikom pojem božjega otroštva?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 8,14-17. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Kako smo doživeli oz. doživljamo svojega očeta, pusti vede ali nevede sledove: Ali je preživel veliko časa z družino ali je bil odsoten, ali je bil ljubezniv ali trd – številne izkušnje z očetom so zaznamovale naše življenje in ga še vedno zaznamujejo.

Razmišljajte o tem, kdo je ali je bil za vas vaš oče in kakšno vlogo je igral ali igra v vašem življenju:

Kaj ste se naučili od svojega očeta oz. kaj vam je dal na pot za vaše življenje? V kakšnih situacijah še vpliva na vas – v dobrem kakor v slabem? Kateri stavki in sporočila vašega očeta so vam iz vaših otroških let še v spominu? Katere njegove lastnosti posebno cenite oz. ste posebno cenili?

Preiščite sedaj, kaj pomeni za vas, če govorimo o Bogu kot »Očetu«.

Verujem v Boga vsemogočnega.

O globočina Božjega bogastva
in modrosti in spoznanja!
Kako nedoumljivi so njegovi sklepi
in neizsledljiva njegova pota! (Rim 11,33)

Pavel in izraelsko ljudstvo

Govor o Božji vsemogočnosti lahko včasih postane tudi kamen spotike za našo vero. Tedaj večinoma vprašujemo: Je to pravično? Kako more Bog to dopustiti?

Tudi Pavlu ni bilo prihranjeno to vprašanje. Od svojih otroških let je veroval: Izrael je posebno ljudstvo, ki ga je Bog izvolil, da pričuje o njegovem imenu med narodi. Ko Pavel sprejme vero v Jezusa, Kristusa in Gospoda, v tem ne vidi preloma z izročilom svojih očetov, temveč izpolnitev. Toda sčasoma postane vedno bolj jasno, da le redki iz njegovega naroda sledijo temu zgledu. Zanje je Jezusova smrt spotika (škandal) in v njegovo vstajenje ne verujejo.

Pavel, Jud, trpi zaradi te okoliščine. Zakaj stojijo njegovi bratje prav v tej odločilni uri zgodovine ob strani? Spričo tega gleda Pavel v preteklost svojega naroda. Tam odkrije: Bog izvoli, kogar hoče, ne glede na njegove zasluge. Ali torej Bog ravna samovoljno? Ali iz tega ne sledi nujno, da je njegova vsemogočnost nepravičnost?

Ravna vsemogočni Bog samovoljno?

Če Pavel začne govoriti o Božji vsemogočnosti, je z nami iščoč.

Številna vprašanja ostanejo odprta. Z vsakim odgovorom se odprejo nova vrata. V Pismu Rimljanom Pavel raziskuje vprašanje, ali je Bog, ki po lastni volji izvoli in zavrže, Bog samovolje (Rim 9,14-24).

Pavel poudarja: Božjega ravnanja ne moremo meriti z merili človeške pravičnosti: Njegovo usmiljenje je rdeča nit skozi zgodovino.

Pavel navaja zgled. Ob izhodu Izraelcev iz Egipta je Bog zakrknil faraonovo srce. Za njega – faraona – je to vodilo v propad, za Izraela pa v rešitev. Božja vsemogočnost pa ni muhavost (enkrat tako, drugič drugače). Nasprotno, zapostavljanje in zakrknjenost se kažeta kot druga plat rešitve in izvolitve. Božja vsemogočnost se izkazuje v zakrknjenosti, predvsem pa v rešitvi. Toda tehtnejše je usmiljenje. Dotika se namreč Božjega bistva, kajti Bog se je razodel Mojzesu kot usmiljen in milostljiv (2 Mz 34,6). Tega usmiljenja si ne moremo zaslužiti. To je dar. Bog in človek se namreč ne srečujeta na ravni pravice, temveč v območju milosti.

Toda naj bo še tako prepričljivo, da je Bog drugačen, toliko težje je za nas, da to tudi sprejmemo. Lahko bi torej vprašali: Če je Bog tisti, ki človeka zakrknje, kako lahko potem človeku pripisujemo krivdo za njegova dejanja? Pavel podvomi o predpostavkah tega ugovora. Boga ne moremo razumeti kot partnerja in presojeti po človeških merilih. Pred Bogom mora vse utihniti, ker je vsekakor pravičen v tem, kar stori, tudi če smo daleč od tega, da bi to razumeli.

Da bi to ponazoril, naveže Pavel na staro podobo o Bogu Stvarniku. Primerja ga z lončarjem, ki oblikuje glino. Lončar razpolaga s snovjo. Samo on odloča o obliki in podobi. Posode so iz istega materiala in iste roke in vendar je lahko njihov namen zelo različen.

Končajmo na tem mestu. Pavel, Jud, prepušča svoje vprašanje, zakaj Izrael v Jezusu ni prepoznal Mesija, nazadnje Božji vsemogočnosti.

Za nadaljnje razmišljanje

Kdor priznava, da je Bog vsemogočen, se hkrati odpoveduje temu, da bi hotel vse pri njem razumeti. Pavel torej zabije samo nekaj markantnih kolov, da bi našemu razmišljanju o Bogu odprl prostor:

1. Bog je svoboden. Nič in nihče ne more določati njegovega delovanja.
2. Bog je pravičen v vsem, kar stori, tudi če se nam včasih ne zdi tako. Vsemogočnost torej ni samovoljnost.
3. Vsemogočni Bog je hkrati tudi usmiljeni Bog.
4. Boga in njegovega delovanja nikoli ne moremo do kraja razumeti. Verovati se pravi zaupati Božji vsemogočnosti.
5. Božja vsemogočnost se je pokazala v zgodovini. Vrh je obujenje Križanega. Zato ji smemo zaupati.

Kaj bomo torej rekli? Je mar pri Bogu krivica? Nikakor ne! Saj pravi Mojzesu: Usmilil se bom, kogar se usmilim, in milosrčen bom, s komer sem milosrčen. Torej ni odvisno od tistega, ki hoče, niti od tistega, ki teče, ampak od Boga, ki izkazuje usmiljenje. Saj pravi Pismo faraonu: Prav zato sem te obudil, da na tebi pokažem svojo moč in da se moje ime razglasi po vsej zemlji. Bog se torej usmili, kogar se hoče, in zakrknje, kogar hoče. Vendar mi boš lahko rekel: »Zakaj torej še graja? Kajti kdo se more upirati njegovi volji?« O človek, kdo si vendar ti, da bi se prerekal z Bogom? Bo mar lončenina rekla tistemu, ki jo je naredil: »Zakaj si me naredil takšno?« Mar lončar ne razpolaga z glino tako, da lahko iz iste mešanice naredi eno posodo v čast, drugo v nečast? Bog pa, ki je hotel pokazati svojo jezo in razodeti svojo mogočnost, je z veliko potrpežljivostjo prenašal posode jeze, že pripravljene za pogubljenje, da bi razodel bogastvo svoje slave posodam usmiljenja, ki jih je vnaprej določil za slavo, se pravi nam, ki nas je poklical ne samo izmed Judov, ampak tudi izmed poganov. (Rim 9,14-24)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 11,25-36; Rim 16,25-27; Ef 1,15-23.

VPRAŠANJA

1. Kakšne predstave in misli se pojavijo pri vas, če se govori o vsemogočnemu Bogu?
2. V katerih trenutkih vašega življenja je bila oz. je vera v Božjo vsemogočnost za vas opora? Kdaj ste to sporočilo občutili kot preveliko zahtevo?
3. Kakšen odgovor daje Pavel v Rim 11,25-36 na vprašanje zakrknjenosti Izraela? S čim je govor o Božji vsemogočnosti dopolnjen?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 9,14-24. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Govor o Božji vsemogočnosti opozarja na Božjo nerazpoložljivost. Bog se konec koncev ne da razumeti. Vsi poskusi, da bi ga opisali, zadenejo ob meje. To se kaže tudi čisto neposredno v vsakdanjem življenju. So dogodki kakor rojstvo otroka ali okrevanje po hudi bolezni, ki so tako silni, da številni ljudje hvaležno opozarjajo na Božjo veličino. So pa tudi nasprotni izkušnje: Docela nenaden smrtni primer ali naravna nesreča moreta tako silovito doleteti človeka, da je pogosto edini možni odgovor nemočna jeza ali molk. Tudi tu ostanejo ozadja Božjega delovanja skrita.

Če se ozrete na svojo življenjsko zgodovino – kako se vam je Bog pokazal? So bili v vašem življenju zelo lepi ali zelo težki dogodki, ki so vas postavili pred skrivnost Božje nerazpoložljivosti?

Napišite pismo Bogu, v katerem omenjate svoja vprašanja in izkušnje:

*Vsemogočni Bog!
Rad bi ti nekaj povedal(a), kar me vedno znova zaposluje.
Včasih tebe in tvojega ravnanja ne morem razumeti ...*

Verujem v Boga,
stvarnika nebes
in zemlje.

Iz njega, po njem in zanj je vse:
njemu slava na veke! Amen. (Rim 11,36)

Pavel, svetovni popotnik

Ko bi Pavel danes živel, bi ga gotovo označili kot »globetrotterja«, kot svetovnega popotnika. Kajti na svojih treh velikih misijonskih potovanjih je obiskal številna pomembna mesta in pokrajine tedanje- ga sveta. Pri tem je prepotoval nič manj kot 25.000 km, od tega približno 14.000 km po kopnem. Na svojih potovanjih je bil bržkone izpostavljen vsem mogočim vremenskim stanjem, prišel na odprtem morju v hud vihar (Apd 27,14-26) in doživel pred Malto brodolom (Apd 27,27-44). Hkrati je opazno, da Pavel v svoja pisma ne vpleta vremenskih poročil, ne opisuje pokrajin in se tudi ne sklicuje na razkošne zgradbe v mestih. Marveč se popolnoma osredotoči na svojo hojo za Kristusom in verodostojno posredovanje evangelija (Flp 1,19ss).

Srečati Boga, Stvarnika

V svojih izjavah o stvarstvu Pavel po eni strani predočuje veličino Stvarnika in po drugi strani preseneča s prepričanjem, po katerem Bog po stvarstvu vsem ljudem razodeva o sebi to, kar je odločilno za zveličanje (Rim 1,19-20). S tem se dotika vprašanja, ki je do danes pereče: Ali srečanje s stvarstvom ni najbolj neposreden način srečanja z Bogom? Za Pavla je srečanje z Bogom v stvarstvu sicer jasno podrejeno izrecnemu oznanjevanju evangelija. Kljub temu lahko človek v stvarstvu spozna Božjo vsemogočnost, s katero je svet priklinal v bivanje. Po stvarstvu pa se Bog dotika ne le src ljudi, temveč jim tudi nalaga dolžnost, da ga častijo kot Stvarnika (Rim 1,21).

Upanje za vse stvarstvo

Spričo raznoterih prelomov človeškega življenja zaradi greha, bolezni, trpljenja in smrti Pavel poziva k temu, da obrnemo pogled v prihodnost in pričakujemo dokončno odpravo vsega zla od ponovno prihajajočega Kristusa. Hkrati se jasno distancira od vseh apokaliptičnih gibanj svojega časa, kajti zanj se je s Kristusovo smrtjo na križu že zgodil odločilni preobrat od zla k zveličanju. V to odrešenjsko dogajanje vključuje tudi zunajčloveško stvarstvo: Kajti v zdihovanju in ječanju stvarstva (to je v njegovem boju za obstanek) slišimo klic po odrešenju (Rim 8,22). Za tiste, ki verujejo v Kristusa, lahko potemtakem stvarstvo postane prispodoba še ne uresničene dovršitve. Na ozadju ekološke krize našega časa se da iz tega nastavka apostola Pavla izpeljati poziv, naj stvarstvu ne povzročamo novih ran, temveč naj v njem zaznavamo sledi začetka novega sveta (2 Kor 5,17).

Kristus v stvarstvu

V pismih Efežanom (Ef 3,9) in Kološanom (Kol 1,15-17), ki so ju napisali Pavlovi učenci, je veličastno razvita misel, ki je pri Pavlu še ne najdemo v tej obliki: Kristusova udeležba pri stvarjenju sveta. Po Pismu Kološanom je Bog svet ne le odrešil po Kristusu, temveč ga v njem že ustvaril, to se pravi Kristusa celotnemu stvarstvu vtisnil tako rekoč kot vodni znak. V srečanju s Kristusom postane ta vodni znak viden. V njem se odpre skriti smisel stvarstva. Zato je treba s krščanskega vidika zavrniti nejasne teorije o naključnosti in mračno vdanost usodi. Kajti v Kristusu nam Bog posreduje svojo navzočnost v stvarstvu in svoje sopotništvo in sotrpjenje na njegovi poti k dovršitvi.

Stvarstvo nestrpno hrepeni po razodetju Božjih sinov. Stvarstvo je bilo namreč podvrženo ničevosti, in sicer ne po svoji volji, ampak zaradi njega, ki ga je podvrigel, v upanju, da se bo tudi stvarstvo iz suženjstva razpadljivosti rešilo v svobodo slave Božjih otrok. Saj vemo, da celotno stvarstvo vse do zdaj skupno zdihuje in trpi porodne bolečine. (Rim 8,19-22)

Izbrani svetopisemski odlomki:
Rim 1,18-20; Gal 6,15; Kol 1,15-17.

VPRAŠANJA

1. Pavel izhaja iz tega, da lahko nevidno Božjo resničnost zaznamo na delih stvarstva. Po kakšnih dogodkih, razpoložljivih in krajih v naravi ste že doživeli Božjo bližino?
2. Kako ravnate s stvarstvom? Kje vidite svoje možnosti za pozorno ravnanje s stvarstvom?
3. Preberite Kol 1,15-17. Kakšna vloga gre Kristusu pri stvarjenju sveta?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 8,19-22. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

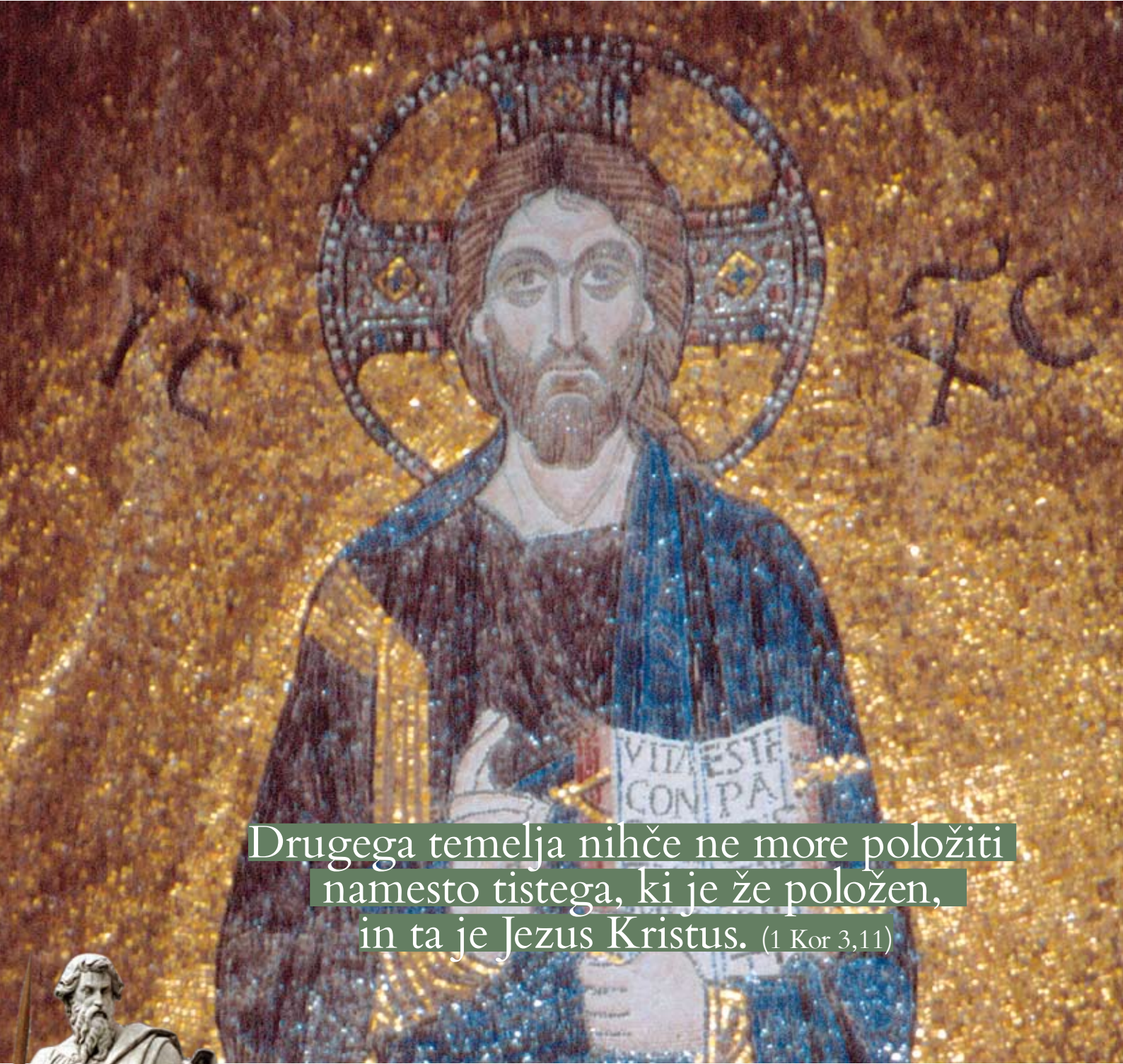
Odpravite se na kraj v naravi, kjer vam je mogoče, da greste sami na miren sprehod. Izberite si čas, v katerem najbolj intenzivno zaznavate naravo (jutro, mrak, ...).

Hodite po poti, kot da bi bili prvokrat v svojem življenju v naravi. Zaznavajte, kar vas obdaja – tako, kot da bi vse prvič videli, čutili, obvohal, slišali. Pazite na raznolikost tega, kar srečate: oblike listov, barve cvetov, sestavo tal, ... Vedno znova se za trenutek ustavite, zaprite oči in poslušajte naravo in vse šume »sveta«, ki vas obdaja. Zaznavajte, ne da bi presojali ali vrednotili. Ničesar vam ni treba spreminjati, ničesar oblikovati – zadošča, da ste popolnoma tukaj.

Ne raziskujte. Ni pomembno, katero drevo je, katerega skorjo tipate. Tudi vrste ptiča, katerega petje slišite, vam ni treba znati uvrstiti. Zaznavajte čudež, dar stvarstva, katerega del ste tudi vi.

Vzemite si čas za ta sprehod. Dovolite, da odmeva, kar je zazvenelo v vas ob tem srečanju s stvarstvom.

Verujem v Jezusa **Kristusa**.

Drugega temelja nihče ne more položiti
namesto tistega, ki je že položen,
in ta je Jezus Kristus. (1 Kor 3,11)

Vprašanja med telefonskim klicem

Skoraj vsak pogovor dveh, ki telefonirata s pomočjo handy-ja, vsebuje na začetku isti dve vprašanji: *Kdo govori?* (to vprašanje je posebno pomembno, če nam aparat pokaže »udeleženec neznan«) in *Kje si sedaj?* Šele po pozdravu in po navedbi in morda kratkem opisu kraja si izmenjata informacije in novice. Vprašanji *Kdo govori?* in *Kje si?* nas vodita naravnost k jedru odločilnega srečanja apostola Pavla s Kristusom. Kajti na Božji klic po Jezusu Kristusu pred Damaskom vpraša Pavel najprej, s kom ima tukaj opraviti, in nato raziskuje, kje je mogoče najti Jezusa Kristusa v njegovem življenju.

Jezus, ki je Kristus

Zelo verjetno je, da Pavel zemeljskega Jezusa ni osebno poznal. To bi mogel biti eden od vzrokov, zakaj se v svojih pismih ne sklicuje na Jezusove besede in dejanja. Nasprotno, v središču njegovega odnosa do Jezusa je njegovo srečanje z vstalim Gospodom (1 Kor 15,8). Ta okoliščina je odločilna tudi za njegovo poimenovanje Jezusa. Kajti za Pavla ni v ospredju to, kar je storil zemeljski Jezus, temveč kdo je Jezus zdaj po smrti in vstajenju za verujoče (2 Kor 5,16). Tako uporablja za Jezusa poleg visokostnega naslova *Gospod* posebno pogosto grško oznako *Christos* (lat. *Christus*). Ta pojem izvira iz hebrejščine in pomeni *Mesija*, kar v prevodu pomeni toliko kakor *Maziljenec*. V Stari zavezi ima pojem *Mesija* široko paleto pomenov, ki sega od upanja na prihod Božjega kraljestva do pričakovanja preroškega, duhovniškega ali političnega odrešenika. Tudi v Jezusovem času so obstajale povsem različne predstave o mesiju. To je Jezusu narekovalo, da je odklanjal ta večpomenski in dvoumni naslov (Mr 8,29-33). Pavel lahko Jezusa označi za *Kristusa* zato, ker je ta visokostni naslov na ozadju Jezusove smrti na križu izgubil vsak politični in gospodski priokus (1 Kor 1,17).

Pomen Jezusa Kristusa

V Prvem pismu Korinčanom Pavel opozarja na to, da je Bog Kristusa za nas ljudi naredil za modrost, pravičnost, posvečenje in odkupitev (1 Kor 1,30). Tukaj je prva pobuda očitno pri Bogu, ki pa hkrati daje Kristusu, da je deležen vsega, kar Bog je. V srečanju s Kristusom se nam potemtakem odpira najbolj notranje Božje bistvo (= modrost), dar, da smo sprejeti od Boga (= pravičnost), občestvo z Bogom (= posvečenje) in osvoboditev od vsega zla (= odrešenje). To posredovanje Božjega bistva pa more Kristus kot Božji Sin opravljati samo, ker

je bil pripravljen, da se v svojem življenju in delovanju brezpogojno zaupa Očetovi volji.

Kristusov »kraj« v svetu

Pavel ne doživlja Kristusa kot daljni Ti, temveč kot blizu. V vsem, kar ga določa, zaposluje in kar se mu zgodi, prepozna v Kristusu Jezusu Božjo navzočnost (Rim 15,17). Ta neposredni odnos do Kristusa pa zanj ni privilegij nekaterih izbrancev. Temveč so vsi ljudje udeleženi pri tem, ki so v krstu oblekli Kristusa (Rim 13,14). Ta »obleka« pa ni le zunanje ogrinjalo, temveč zaznamuje človeka v njegovi notranjosti. Iz te gotovosti zajema Pavel moč za vsakdanjost kot apostol, posebej še v urah sovražnosti in neuspeha.

Kar je bilo zame dobiček, to sem zaradi Kristusa začel imeti za izgubo. Še več, za izgubo imam vse zaradi vzvišenosti spoznaja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda. Zaradi njega sem zavrgel vse in imam vse za smeti, da bi si prislužil Kristusa in se znašel v njem, in to ne s svojo pravičnostjo, ki izvira iz postave, ampak s pravičnostjo, ki je po veri v Kristusa, se pravi s pravičnostjo, ki je iz Boga in sloni na veri, da bi spoznal njega in moč njegovega vstajenja ter delež pri njegovem trpljenju, pri tem pa postajam podoben njegovi smrti, da tako pridem do vstajenja od mrtvih. Ne, kakor da bi to že dosegel ali prišel do popolnosti, vendar pa se trudim, da bi to osvojil, ker je tudi mene osvojil Kristus Jezus. (Flp 3,7-12)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 15,17-19; 2 Kor 4,5-6; Gal 5,1-6.

VPRAŠANJA

1. Kakšna podoba ali kakšno evangeljsko besedilo se pojavi pri vas, če mislite na Jezusa?
2. Pomislite, kako se je razvijala vaša vera? Kakšen pomen ima Jezus Kristus v vašem življenju?
3. Kako ocenjuje Pavel v Flp 3,7-12 in v Rim 15,17-19 svoje možnosti kot apostol? Kje je v njegovem delovanju in v njegovem umevanju sebe vidno Kristusovo delovanje?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Flp 3,7-12. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Kristusov mozaik na naslovni strani tega poglavja je v stolnici v Trstu in izvira iz leta 1176. Prikazuje Kristusa kot Pantokratorja (Vsevladarja) – način upodabljanja, ki ga poznamo od ikon. Značilnosti teh upodobitev Kristusa so pogled, ki sledi opazovalcu/opazovalki, blagoslavljaljoča desnica in evangeliar.

Jezus Kristus je na tej sliki obdan z zlatom – nadnaravno nebeško lučjo. Temna rdeča barva obleke spominja na Jezusovo zemeljsko bivanje, na njegovo trpljenje in njegovo smrt. Ta obleka je obdana z modrim plaščem. Modrina je barva neba, večnosti in Božjega spoznanja.

Vzemite si približno petnajst minut časa za premišljevanje te slike Jezusa Kristusa. Izberite si kraj, na katerem ste lahko v nemoteni tišini.

Mirno se usedite.

Globoko vdihnite in izdihnite.

Položite sliko predse tako, da jo lahko dobro vidite.

Kaj vidite na tej sliki?

Kaj vam je všeč?

Kaj vam zbujajo pozornost?

Ali se kaj spremeni, če pustite, da slika dalj časa deluje na vas? –

Razpoloženje? Občutek? Sporočilo?

Se pojavijo vprašanja?

Zaznavajte, kaj ta slika v vas sproži.

Sklenite čas premišljevanja te slike s prosto molitvijo ali tako, da večkrat ponovite tale vzklik:

Gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga, usmili se me.

Verujem v Jezusa Kristusa,
Sina njegovega edinega.

Živim v veri v Božjega Sina,
ki me je vzljubil
in daroval zame sam sebe. (Gal 2,20)

Kdo je Jezus?

Ljudje, ki sprejmejo vero v Jezusa, se nujno sprašujejo, kdo neki Jezus je. Da bi razumeli Jezusovo osebo, od samega začetka uporabljajo različne častne naslove: Kristus, Gospod, Božji Sin, Odrešenik itd. Vsak od teh naslovov osvetljuje drugo faseto njegovega bistva. Ti naslovi izvirajo ali iz grškega ali svetopisemsko-judovskega izročila.

Pavel – zaznamovan z dvema kulturama

Pavel je doživel v svojem okolju obe kulturi, judovsko in grško.

Njegovo domače mesto Tarz je bilo zaznamovano s helenizmom.

Tako je Pavel gotovo že v svojem otroštvu prišel v stik z grško mitologijo in množico kultov. V njih je tudi govor o božjih sinovih. To so ljudje, katerim se zaradi njihovih posebnih dejanj pripisuje božji izvor, kakor recimo Herakles, sin očeta bogov Zeusa.

Seveda je bil Pavlu pojem *božji sin* znan tudi iz Svetega pisma. Tam večinoma označuje kralja v Jeruzalemu ali izraelsko ljudstvo. Oba sta posebno blizu Bogu.

Središče evangelija

Če veroizpoved govori o Bogu kot Očetu in Jezusu kot Sinu, s tem seveda ni mišljen Jezusov biološki izvor iz Boga. Pojem *Sin* moramo razumeti v prenesenem pomenu. Ta pojem je soznačnica za izvor, pripadnost, ki ne more biti več tesnejša, in pokorščino.

Najpogosteje govori evangelist Janez o Jezusu kot Sinu nasploh. Pavel je naslov *Božji Sin* v nasprotju z naslovom *Kristus* ali *Gospod* bolj redko uporabljal. S tem poudarja Jezusovo edinstvenost. Tako na primer s stavkom, da mu je Bog razodel svojega Sina (Gal 1,16), pove vse, kar se mu je pripetilo ob njegovem poklicu za apostola narodov. Jezus, Božji Sin, je vsebina njegovega evangelija (Rim 1,9).

Kaj pa pravzaprav vsebuje to oznanjevanje? Pojem *Sin* zaznamuje tesno povezanost med Jezusom in Bogom. Izraža torej prisrčno vez ljubezni med obema. Pavel uporablja naslov *Božji Sin* predvsem glede na Jezusovo trpljenje. S tem hkrati opozarja na veličino odrešenja, ki ga je Bog izvršil – Bog je daroval tega, ki mu je najbližji in je najgloblje z njim povezan.

To je razlog, zakaj se za Pavla ravno v Jezusovem trpljenju in ne v njegovem povišanju kaže, da je Jezus Božji Sin. Hkrati je s tem onemogočena predstava, da je bilo treba Boga z daritvijo njegovega Sina pomiriti. Darovanje Sina ne meri na to, da je bilo treba jeznega Boga omehčati; to darovanje je izraz nezaslužene Božje ljubezni do

človeka, celo ko je ta Bogu s svojim grehom obrnil hrbet (Rim 5,8-10). Seveda se z besedo Sin postavlja tudi vprašanje po izvoru. Z mislijo, da je Bog poslal svojega Sina (Rim 8,3; Gal 4,4), Pavel nakazuje, da je ta že pred svojim zemeljskim bivanjem obstajal pri Bogu. Pavlu pa ne zadostuje, da pogled usmeri samo na učlovečenje Sina. Njegova grško zaznamovana občestva bi mogla to napačno razumeti zgolj kot prihod nekega nebeškega poslanca. Zato apostol tudi v tej zvezi opozarja na Jezusovo smrt na križu. V tem postane očitno, čemu je prišel. Človek je bil ustvarjen po Božji podobi. Toda zaradi greha – z odtujitve od Boga, soljudi in nazadnje od samega sebe – je bila ta podoba popačena. Zdaj Bog prenavlja človeka po podobi svojega Sina in nas napravlja v skupnosti z njim za svoje sinove in hčere (Rim 8,29).

Vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu, namreč njim, ki so bili poklicani po njegovem načrtu. Kajti tiste, ki jih je že vnaprej poznal, je tudi vnaprej določil, naj bodo skladni s podobo njegovega Sina, da bi bil ta prvorojenec med mnogimi brati. Tiste, ki jih je vnaprej določil, je tudi poklical; in tiste, ki jih je poklical, je tudi opravičil; tiste pa, ki jih je opravičil, je tudi poveščal. Kaj bomo torej rekli k vsemu temu? Če je Bog za nas, kdo je zoper nas? On ni prizanesel lastnemu Sinu, temveč ga je dal za nas vse. Kako nam torej ne bo z njim tudi vsega podaril? (Rim 8,28-32)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 5,6-11; 1 Kor 15,22-28; 1 Tes 1,9-10.

VPRAŠANJA

1. V Svetem pismu je s pojmom Sin izražen Jezusov odnos do Boga. Kaj zaznamuje odnos sina/hčere do staršev?
2. Preberite Rim 5,6-11; Rim 8,3 in 1 Tes 1,9-10. S kakšnimi dogodki je govor o Sinu povezan v teh besedilih?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 8,28-32. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

S pojmom *Sin* Pavel izraža Jezusov božji izvor in njegovo pripadnost Očetu. Ta posebni odnos se odločilno izraža v Jezusovi pripravljenosti za pokorščino. Pokorščina tukaj ne pomeni samovolje in zatiranja s strani močnejšega. Nasprotno, Jezus zmore ubogati Božjo voljo, ker ve, da ga Oče ljubi. Izkušnja te sprejetosti mu omogoča, da *posluša* Božjo besedo in po njej živi. Tudi naše vsakdanje življenje je zaznamovano s tem, da poslušamo drug drugega in sprejmemo želje, spodbude in navodila naših soljudi.

Prikličite si v spomin pogovor, ki vam je bil v pomoč v težavnem življenjskem položaju ali pred pomembno odločitvijo.

Kaj vas je pripravilo do tega, da ste poslušali prav tega človeka?

Kako ste se počutili pred pogovorom, med njim in po njem?

Kaj je bila za vas v tem pogovoru ključna točka, ki vam je pomagala naprej?

Zapišite si ta razmišljanja na list papirja.

Če se za to pomoč še niste zahvalili, potem poiščite, če se vam zdi primerno, ustrezno obliko, da izrazite to zahvalo (pogovor, pismo, majhno darilo, telefonski klic, ...). Če je ta oseba že umrla, lahko zanjo v cerkvi prižgete svečo ali obiščete njen grob.

Verujem v Jezusa Kristusa,
Gospoda našega.

Za nas je en Gospod Jezus Kristus,
po katerem je vse in mi po njem. (1 Kor 8,6)

Kyrie, eleison!

Če pri prazničnem bogoslužju zazveni slovesni Kyrie Mozartove »Krönungsmesse«, se zdi pozabljeno, da ta klic prvotno nikakor ni bil krščanski.

Napravimo majhno časovno potovanje v stari vek. Uspešni vojskovodja se vrača v Rim. V slovesnem sprevedu so tudi ujetniki. Polni strahu pred tem, kar bi se z njimi zdaj lahko vse zgodilo, kličejo:

Kyrie, eleison!

V enem od mnogih svetišč mesta ljudje molijo k svojemu bogu. Tudi ti prosijo: Kyrie, eleison!

Kyrios, grška beseda, ki pomeni *gospod*, je torej v času apostola Pavla krilatica. Označuje ljudi, ki razpolagajo z oblastjo, in služi vljudnemu nagovoru višjih osebnosti. Hkrati pa se rimski cesar že pripravlja na to, da ta častni naslov kakor božanstvo obrača nase.

Jezus je Gospod

V tem času priznava nekaj ljudi o nekem križanem človeku iz Galileje: »Jezus je Gospod!« (Rim 10,9; 1 Kor 12,3). Kakšna nezaslišana zahteva, kakšna provokacija rimske državne oblasti se skriva v teh dveh besedah: *Kyrios* – Jezus!

V Stari zavezi je *Gospod* častni naslov, ki pripada samo Bogu. Potemtakem sledi iz klicanja Jezusa kot *Kyrios*a, da je enak Bogu. Za mnoge neznosna razvodenitev vere.

Govor o Jezusu, Gospodu, ne pušča v času apostola Pavla nikogar ravnodušnega. V njem se skriva nekaj nezaslišanega. Začenja se z veroizpovedjo, da je Bog Križanega obudil od mrtvih. Obujeni je *Gospod* (Rim 10,9). To je odrešilna vest za vse človeštvo. Obujenje od mrtvih ne pomeni namreč samo tega, da Križani živijo. V svoji ponižujoči smrti je pretrpel posledice zemeljske oblasti. Zdaj je povzdignjen k Bogu in je deležen njegove Božje moči in oblasti. Ker je Kristus umrl, je svet smrti izgubil svojo grozečo in uničevalno moč. Zdaj tudi to področje ni več kraj oddaljenosti od Boga, kajti Kristus gospoduje mrtvim in živim (Rim 14,9).

Opredelitev za Jezusa, Gospoda, je torej pri Pavlu povezana z vero v njegovo obujenje od mrtvih. Kot *Gospod* izvaja Jezus Kristus sedaj nad svetom Božjo vsemogočnost. Kot takšen je hkrati tudi tisti, ki bo prišel, in sodnik (1 Kor 4,4-5). Tedaj se bodo izpolnile velike obljube. Vera v Jezusa, Gospoda, je dar, sad Svetega Duha (1 Kor 12,3). Ta vera ustvarja občestvo. Zato Pavel vedno govori o *našem* Gospodu Jezusu Kristusu. Kristjani so zanj tisti, ki kličejo *Gospodovo* ime (1 Kor 1,2) in so s tem povezani v občestvu z njim (1 Kor 1,9).

Naš Gospod, pridi!

Na koncu Prvega pisma Korinčanom Pavel navaja star molitveni vzklik v aramejskem jeziku: Maranata! – Naš Gospod, pridi! (1 Kor 16,22). Ko se ljudje opredilijo za Jezusa Kristusa kot resničnega Gospoda, se tudi zavejo, kakšna Bogu zoprna in s tem ljudomrzna moč se izraža v povelečevanju zemeljske oblasti. Odkar kristjani spričujejo *Jezus je Gospod*, tudi pogumno nastopajo proti tistim, ki kot gospodje svoje soljudi zatirajo. S klicem *Naš Gospod, pridi!* priznavajo, da sta pravična družba in raj na zemlji prazni obljubi slepilcev. Toliko bolj hrepeneče pričakujejo dopolnitev zgodovine od tega, ki ga je Bog rešil smrti in povzdignil nad vsako moč sveta.

Če boš s svojimi usti priznal, da je Jezus Gospod, in boš v svojem srcu veroval, da ga je Bog obudil od mrtvih, boš rešen. S srcem namreč verujemo, in tako smo deležni pravičnosti, z usti pa izpovedujemo vero, in tako smo deležni odrešenja. Saj pravi Pismo: Kdor koli vanj veruje, ne bo osramočen. Ni namreč razločka med Judom in Grkom, kajti isti je Gospod vseh, bogat za vse, ki ga kličejo. In res: Kdor koli bo klical Gospodovo ime, bo rešen. (Rim 10,9-13)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 14,7-9; 1 Kor 4,1-5; 2 Kor 3,12-18.

VPRAŠANJA

1. Za Pavla je pojem Gospod ena osrednjih oznak Jezusovega dostojanstva. Zaradi spremembe jezika je ta pojem danes za nekatere ljudi dvoumen oz. zveni negativno. Kakšne predstave povzroči pri vas ta pojem? Se najde obojetavnost, ki jo Pavel povezuje z besedo *Gospod*, v eni vaših misli? Če ne, izrazite to obljubo s svojimi besedami.
2. Preberite Rim 14,7-9 in 1 Kor 4,1-5. S čim je govor o Gospodu povezan v teh dveh besedilih?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 10,9-13. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

POGLOBITEV

Nagovarjanje Jezusa kot Gospod opozarja na njegovo moč (oblast) in čast. Čast in spoštovanje igrata tudi v skupnem življenju ljudi pomembno vlogo. To se zrcali tudi v velikem številu rekov in pregovorov. Ti so poskus, poglobiti se v raznolike razsežnosti pojma časti:

- Vse v večjo Božjo slavo.
- Čast, komur čast.
- Spoštuj očeta in mater!
- Bogu v čast, bližnjemu v korist.
- Čast je kreposti senca.
- Ponižnost je mati časti.
- Kdor vinarja ne časti, tolarja vreden ni.

Zberite na listu papirja nadaljnje citate in pregovore o pojmu »čast«, ki se jih spomnite. (Lahko si pomagata tudi z leksikonom citatov.) Preglejte seznam in preudarite pri vsakem citatu:

Kdo naj bo počaščen?
Kako to lahko izrazimo?

S katerim od teh citatov se strinjate? Zakaj?
S katerim citatom se ne morete strinjati? Zakaj ne?

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki je bil **spočet** od Svetega Duha,
rojen iz Marije Device.

Ko pa je nastopila polnost časa,
je Bog poslal svojega Sina,
rojenega iz žene,
rojenega pod postavo. (Gal 4,4)

Odkod prihajam?

Kdor otrokom pripoveduje o stvareh, ki so se dogodile pred njihovim časom, kmalu sliši vprašanje: »Kje pa sem jaz tedaj bil (bila)?« Če v tem primeru opozorimo na biološki potek nastanka človeka, to večinoma ne vodi do zaželenega odgovora. Očitno je v vprašanju: Od kod prihajam? več, kot lahko ultrazvok in organskener pokažeta.

Jezusov izvor

V Jezusovem okolju postane to vprašanje zaradi njegove smrti in njegovega vstajenja posebno pereče. Če je mogoče Jezusovo življenje razumeti samo s pomočjo Boga, kje je potem njegov izvor?

Da je bil Jezus spočet po delovanju Svetega Duha, poročata evangelija po Mateju in Luku. Tu je tudi govor o Jezusovem rojstvu.

Za Pavla je beseda o križu izhodišče njegovega oznanjevanja. O Jezusovem spočetju in njegovem rojstvu ali sploh ne govori ali samo ob robu. Tudi imena Jezusove matere ne posreduje, kakor tudi sicer ne kaže zanimanja za dogodke iz Jezusovega življenja. Kljub temu se tudi zanj postavlja vprašanje po Jezusovem izvoru.

Bog je poslal svojega Sina

V skladu z najstarejšim (judovskokrščanskim) izročilom poudarja Pavel: Bog je poslal svojega Sina (Rim 8,3; Gal 4,4). S tem je očitno, da tisti, katerega oznanja kot Božjega Sina, to ni postal šele s svojim zemeljskim življenjem ali kakim dogodkom. Trenutek, v katerem je začel biti Božji Sin, ne obstaja. On je to od začetka in ostane to na veke. Njegov začetek in njegov izvor sta v Bogu in s tem neodvisna od prostora in časa.

V evangeliju, da je Bog poslal svojega Sina, so se izpolnile obljube Svetega pisma. On je rojen kot Davidov potomec (Rim 1,3), to se pravi kot Izraelov Mesija. Kot takšen je s svojim vstajenjem postavljen tudi za Gospoda sveta. V Sinu se torej združujejo pričakovanja Izraela in obljuba odrešenja narodom. On je in ostane kot Jud, rojen iz Davidovega rodu, Mesija (to se pravi Kristus). Vrh tega pa velja njegov evangelij sedaj vsem narodom. Začetek Jezusovega zemeljskega življenja Pavla ne zanima. Zadostuje mu, da poudari, da je bil rojen iz žene in podrejen postavi (Gal 4,4). Božji Sin je torej v določenem zgodovinskem trenutku postal človek, in sicer kot Jud (Rim 9,5).

O smislu veselja

Zemeljski Jezus in večni Božji Sin sta torej za Pavla neločljivo povezana. To je z vstajenjem postalo očitno. Potemtakem so tisti, ki verujejo vanj, tudi ko vprašujejo po smislu veselja, nazadnje opozorjeni nanj. To postane očitno predvsem v Pismu Kološanom, o katerem mnogi raziskovalci mislijo, da je pismo nekega Pavlovega učenca. Tam je vprašanje po Jezusovem izvoru poglobljeno v hvalnici. Kot Božja podoba (ikona) ponavzočuje Kristus od samega začetka Božjo stvariteljsko moč v svetu. Kdor govori o njem, govori torej o Bogu. Vse ustvarjeno mu dolguje zahvalo za svoj obstoj, saj je po njem nastalo. On je srednik sveta in njegov cilj, njegov izvor in njegov zadnji namen. V njem je vse ustvarjeno – torej v vsem veselju ni območja, ki bi bilo od njega neodvisno. On in samo on stoji od vsega začetka kot Božja podoba stvarstvu nasproti. On je pred vsem stvarstvom in to ostane tudi kot njegova zedinjujoča vez.

Pomislimo, da je to rečeno o nekom, ki je nekaj desetletij prej mukoma umrl na križu. V tem je nezaslišanost krščanske vere. V Križanem odkrijejo ljudje, ki vprašujejo po smislu in cilju veselja, središče zgodovine in vsega stvarstva.

*Ta (Kristus) je podoba nevidnega Boga,
prvorojenec vsega stvarstva,
kajti v njem je bilo ustvarjeno vse,
kar je v nebesih in kar je na zemlji,
vidne in nevidne stvari,
tako prestoli kakor gospostva,
tako vladarstva kakor oblasti.
Vse je bilo ustvarjeno po njem in zanj.
On je obstajal pred vsemi stvarmi
in v njem je utemeljeno vse. (Kol 1,15-17)*

Izbrani svetopisemski odlomki:
Rim 1,1-4; Rim 8,3; Gal 4,4-5.

VPRAŠANJA

1. Pri osebah, ki so nam pomembne, vprašamo po njihovih koreninah. To velja tudi za Pavla, ko obravnava Jezusov izvor. Kako vas je zaznamoval vaš lastni izvor (domači kraj, starši, stari starši, ...) kot osebo?
2. Oglejte si vsebino članka. Kakšen pomen ima Jezusov izvor za vaš odnos do Kristusa?
3. Preberite Rim 1,1-4. Kaj vsebuje evangelij, za katerega je Pavel poklican, da ga oznanja?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Kol 1,15-17 oz. Kol 1,12-20. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Poiščite fotografijo o sebi, ki vam je všeč. Če je ne najdete, se dajte fotografirati – dobro izberite svojo fotografinjo oz. svojega fotografa. Ko imate fotografijo pred seboj, opazujte samega sebe.

Sveto pismo vas opisuje kot Božjo podobo, kot človeka, ki naj bo skladen s podobo njegovega Sina (Rim 8,29). Ta obljuba izraža vaše nedotakljivo dostojanstvo.

To od Boga dano dostojanstvo zahteva pozornost. Pozornost v ravnanju s samim seboj (in z »Božjimi podobami«, ki jih srečujemo).

Kdaj vam ne dela težav, dobro ravnati s samim seboj?

Kdaj se zgodi, da »pozabite« pozorno ravnanje s samim seboj?

Naredite si k tem vprašanjem nekaj zapiskov na hrbtni strani fotografije.

Izberite lep okvir za svojo sliko. Postavite ali obesite jo na kraju, na katerem vas lahko vedno znova spominja na to, da morate biti pozorni s samim seboj.

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki je **trpel** pod Poncijem Pilatom.

Vedno nosimo v svojem telesu
Jezusovo umiranje,
da bi se v našem telesu razodelo
tudi Jezusovo življenje. (2 Kor 4,10)

Delovni profil apostola

Pavel živi samo za svojo službo apostola narodov. Neutrudno poskuša pridobiti nova področja za evangelij, ustanoviti nove občine in že obstoječe okrepiti oz. spet pripeljati na pravo pot. Hkrati pa ga v njegovi službi merijo po tem, kar se je običajno pričakovalo od apostola, namreč: neposredna izvolitev po Jezusu, izvrševanje znamenj, čudežev in mogočnih dejanj (2 Kor 12,12) in neoporečen način življenja. Pri tem mu njegovi nasprotniki posebno očitajo okoliščino, da Jezusa osebno ni poznal, in njegovo zadržanost, da bi za svojo misijonsko službo zahteval »plačilo« (2 Kor 11,9-10). Tako je vedno znova prisiljen, da govori o sebi in da se zagovarja za svoja pojmovanja. Toda avtoriteta apostola se zanj ne kaže v izpolnitvi zunanjih meril, temveč v pripravljenosti prevzeti odgovornost za evangelij in vzeti nase trpljenje (2 Kor 6,3-10).

Trpel pod Poncijem Pilatom

Navedbe o Jezusovem pasijonu bomo v pismih apostola narodov zamanj iskali. Poncij Pilat pa je sploh omenjen samo enkrat v Prvem pismu Timoteju (1 Tim 6,13) – pismu, ki ga pripisujejo krogu Pavlovih učencev. Kljub temu pripisuje Pavel Jezusovemu trpljenju velik pomen. Posebno močno zaposluje Pavla v tem sklopu tema udeležnosti verujočih pri Jezusovem trpljenju. Pri tem pa pri Pavlu ni nobenega poveličevanja človeškega trpljenja. Marveč zmore na osnovi svoje tesne skupnosti s Kristusom lastne izkušnje trpljenja in stiske svojih vernikov razlagati v luči Jezusovega trpljenja. Toda trpljenje pri tem nima zadnje besede, temveč vključuje utemeljeno upanje, da bomo imeli delež tudi pri Kristusovem obujenju (Flp 3,10-11).

Upor in sprejem

Pavel je moral v svojem življenju prestatl mnoge mračne ure bolezni, strahu in nemoči. Toda pri tem se ni enostavno vdal v svojo usodo, temveč Gospoda rotill, naj vendar konča stisko (2 Kor 12,8). Toda Gospod ni končal stiske svojega apostola. Odprl mu je oči za smisel njegovega trpljenja. To mu je dalo novo moč. Pavel je Božji odgovor na svoje rotnje izrazil z besedami: »Dovolj ti je moja milost. Moč se dopolnjuje v slabotnosti« (2 Kor 12,9). Bog prikliče Pavlu v spomin svojo milost, svojo ljubečo in zvesto naklonjenost. Več Pavel tudi ne potrebuje, kajti večjega varstva in pomoči človek ne more pričakovati. Paradoksn je, da Božja milost ne kaže svoje moči v ozdravitvi apostola, temveč v slabotnosti.

Šibkost kot resnična moč

Toda za Pavla šibkost ni vrednota sama na sebi. Njen pomen spoznamo samo na osnovi Jezusovega križa. Kajti resnična Jezusova moč se kaže tam, kjer se more v skrajni stiski popolnoma zaupati Očetovi volji. Kjer človek ne more več uresničevati lastnih ciljev in ne več določati teka stvari, ostaneta samo več dve možnosti: obup zaradi doživete nemoči ali neka zadnja oz. nova odprtost, da vse prejmemo od Boga. Bog pa ne potrebuje naše šibkosti, da bi posredoval moč, temveč je nasprotno: v trenutkih šibkosti posreduje moč zaupanja.

Slavljen Bog, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe. On nas tolaži v vsaki naši stiski, tako da moremo mi tolažiti tiste, ki so v kakršni koli stiski, in sicer s tolažbo, s kakršno nas same tolaži Bog. Kakor namreč Kristusovo trpljenje za nas presega meje, tako po Kristusu prekipeva tudi naša tolažba. Če smo v stiskah, smo v vašo tolažbo in odrešenje. Če nas kaj tolaži, nas tolaži v vašo tolažbo, ki deluje v potrpežljivem prenašanju istega trpljenja, ki ga prenašamo tudi mi. Naše upanje glede vas je trdno, ker vemo, da ste z nami deležni tudi tolažbe, kakor ste z nami deležni trpljenja.
(2 Kor 1,3-7)

Izbrani svetopisemski odlomki:

1 Kor 1,26-31; 2 Kor 4,7-11; Kol 1,24.

VPRAŠANJA

1. Kakšno trpljenje vam je bilo prizadejano v teku vašega življenja?
2. S kakšnimi nasprotji ponazarja Pavel v 2 Kor 4,7-11 napetost med trpljenjem in Božjo bližino, ki jo lahko doživimo prav v trpljenju?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 2 Kor 1,3-7. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Poiščite si pot, ob kateri stoji kak križ ali znamenje.
Naj bi bilo mogoče iti po tej poti v miru.

Med hojo zaznavajte, kaj vas ta hip teži, kakšno trpljenje nosite s seboj. Za vsako situacijo, ki se je spomnite, poberite kamen in ga vzemite s seboj. Čutite težo, ki jo nosite s seboj. Prekinite svojo pot pri križu oz. pri znamenju in tam zavestno odložite kamne, drugega za drugim. Če želite, povejte Bogu v prosto izraženi molitvi, kaj vas teži, in položite to breme v njegove roke. Končajte to vajo z znamenjem križa. Vzemite si čas za pot nazaj v vsakdanjost – brez kamnov.

Če želite, prosite kakega prijatelja ali kako prijateljico, da vas spremlja na tej poti. Prijatelj oz. prijateljica naj bi bil (bila) kratko malo »tukaj«, z vami molčal (molčala) ali, če želite, bil (bila) na voljo za pogovor.

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki je **križan** bil,
umrl in bil v grob položen.

Kristus je umrl za naše grehe,
kakor je v Pismih.
Pokopan je bil. (1 Kor 15,3-4)

Križ kot spotika

Križa ne moremo odmisлити od našega vsakdanjika: krasí stanovan-ja, služi kot okras in vabi ob poti k postanku. Toda v času aposto-la Pavla je bilo ravnanje z križem čisto drugačno. Umetniške upo-dobitve Križanega si ni bilo mogoče misliti, kajti križanje je bilo do svoje ukinitve v sredini 4. stoletja najbolj kruti način smrtne kazni. Tako je najzgodnejša upodobitev križa dosegljiva sicer že v začetku 2. stoletja, toda ne kot nabožna slika, temveč kot karikatura: najde-na je bila na Palatinu v Rimu, vgravirana v zid nekega vzgojnega za-voda. Vidimo sužnja, ki stoji pod križem. Toda Križani je upodobljen z oslovsko glavo in spodaj je v neokretni pisavi napisano: »Aleksame-nos časti Boga.« V tem okolju je bilo težko predstavlljivo, da bi v križu spoznali znamenje zveličanja in odrešenja.

Nič vedeti razen za križ

Toda za Pavla je sporočilo o križu in oznanjevanje Križanega središče evangelija. Vendar Jezusovo križanje zanj ni samo zgodo-vinski dogodek. Tudi po obuditvi vidi v Kristusu s smrtjo na križu zaznamovanega Gospoda (1 Kor 2,2). Tu so se oglasila najbrž že v občestvih apostola Pavla vprašanja, kakor: Ali se je zaradi Kristuso-vega križa dejansko nekaj bistveno spremenilo? In: Ali nam poznanje križa res pomaga, da bolje izpolnjujemo zahteve življenja? Toda Pa-vel se pobliže ne ukvarja s temi vprašanji, kajti resnična razsežnost križa zanj ne postane vidna z znamenji in čudeži. Tudi se ne odpre s poglobljenim spoznanjem Boga in sveta. Če na križ gledamo od zu-naj, potem je in ostane spotika ali neumnost (1 Kor 1,22-23).

Križ kot Božja moč

Ljudem pa, ki se odprejo za to sporočilo, se odpre v križu Božja moč in modrost (1 Kor 1,24). Kako torej razumeti ta paradoksní obrat? Za apostola narodov se kaže v križu Božja povezanost s šibkimi in žrtvami. Ker je namreč Jezus, Božji Sin, sam v križanju moral izkusi-ti neuspeh, more biti Bog blizu tudi vsem neuspešnim ljudem. Božja moč, ki jo je mogoče doživeti v križu, se potemtakem lahko tolmači kot okrepitev za vse zatirane. Toda tu se kaže še neka druga raven križa: Ta Božja moč postane vidna tudi tedaj, če se kristjani sami v hoji za Križanim postavijo na stran šibkih. Če se zoperstavijo krivi-ci in se s tem zamerijo oblastnikom, se izkaže, v čem Pavel vidi moč križa.

Novo življenje v Križanem

Odločilno srečanje človeka s križem se za Pavla zgodi pri krstu. Kajti v krstu je človek križan s Kristusom, da lahko potem tudi z njim živi (Rim 6,4-8). Pri tem v človeku umre vse tisto, kar ga ločuje od Boga, od sebe in sveta. Novo življenje je mogoče doživeti v prenovljenem odnosu do Boga in do sveta ter v svobodi, da svojega življenja ne naredimo odvisnega od zunanjih vplivov. Vse to ni le obljuba, temveč pravi novi začetek, ki ga podarja Bog. Toda to novo življenje iz krsta se ne uleže kakor sladkorni preliv čez trdoto človeškega življenja. Odpre se nam v znamenju križa in zahteva pripravljenost, da hodimo po tej poti vere in da nosimo s tem povezane (tudi negativne) posledice.

Beseda o križu je namreč za tiste, ki so na poti pogubljenja, norost; nam, ki smo na poti rešitve, pa je Božja moč. Saj je pisano: Uničil bom modrost modrih, razumnost razumnih bom zavrgel. Kje je modrec, kje je pismouk, kje razpravljaivec sveta? Mar ni Bog modrosti tega sveta obrnil v norost? Ker pač svet prek modrosti ni spoznal Boga v njegovi modrosti, je Bog po norosti oznanila sklenil rešiti tiste, ki verujejo. Judje namreč zahtevajo znamenja, Grki iščejo modrost, mi pa oznanjamo križanega Mesija, ki je Judom v spotiko, poganom norost. Tistim pa, ki so poklicani, Judom in Grkom, je Mesija, Božja moč in Božja modrost. Kajti Božja norost je modrejša od ljudi in Božja slabotnost močnejša od ljudi. (1 Kor 1,18-25)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 5,6-11; 2 Kor 5,14-15; Gal 6,11-16.

VPRAŠANJA

1. Katera upodobitev Križanega, ki jo poznate, vas najmočneje nagovarja? Zakaj?
2. V 1 Kor 1,24 označuje Pavel križ kot Božjo moč in modrost. Če se kristjani zavzemajo za zatirane, postane ta moč tudi danes vidna. Kje zaznavate tovrstno prizadevanje in kakšen učinek ima po vašem mnenju?
3. Preberite Rim 5,6-11.
Čemu je Jezus umrl na križu?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 1 Kor 1,18-25. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Tramova križa usmerjata naš pogled v dve smeri: v vertikalo, »navzgor« k Bogu, in v horizontalo, k našim soljudem.

Tudi za Pavla velja: Odnos do Boga ne nasprotuje našim odnosom do soljudi. Eno pogojuje drugo.

Ali so v vaši bližini ljudje, ki morajo nositi »težek križ«?

Poiščite možnosti, da komu stojite ob strani v njegovem/njenem trpljenju – s telefonskim pogovorom, obiskom, molitvijo, z materialno pomočjo, ...

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki je šel pred pekel,
tretji dan od mrtvih **vstal**.

Tretji dan je bil obujen,
kakor je v Pismih.
Prikazal se je Kefu,
nato dvanajsterim. (1 Kor 15,4-5)

Neprijetna resnica

V čem se človek razlikuje od drugih živih bitij? Človek ne le umre, temveč ve tudi za to smrt. Ta misel mu povzroča strah. Vprašanje po smislu življenja se kaže na ozadju smrti kakor iskanje potaplajočega se po rešilni bilki. Tako se konča sožalno pismo neke egipčanske kmetice iz 2. stoletja z brezupnimi besedami: »Saj vendar ne moremo nič storiti proti temu.«

Sporno vprašanje

Približno dve stoletji pred spreobrnjenjem apostola Pavla so bili Judje prvič v zgodovini zaradi svoje vere preganjani. Mnogi, ki so ostali zvesti izročilom očetov, so umrli mučeniške smrti. Kakšen smisel pa ima mučeništvo, če ima smrt zadnjo besedo? V tem času se prebudi v svetopisemskih knjigah upanje v življenje pravičnih pri Bogu. V času apostola Pavla je ta vera cepila Jude. Saduceji, varuhi templja v Jeruzalemu, so odklanjali upanje v vstajenje mrtvih. Farizeji pa, h katerim je spadal tudi Pavel (Flp 3,5), so vztrajali pri tem. Pri svojem zasliševanju pred velikim zborom je znal apostol spretno vplesti to vprašanje, da bi svoje nasprotnike zmedel (Apd 23,6).

Središče krščanske vere

Sporočilo o Jezusovi smrti in vstajenju je središče Pavlovega oznanjevanja. Brez Jezusovega vstajenja bi bila krščanska vera nesmiselna (1 Kor 15,17).

Kaj pa pomeni to: vstati od mrtvih? Pavel nam je v svojih pismih zapustil najstarejše priče tega sporočila. Včasih že citira izpovedne obrazce, ki so bili verjetno izoblikovani kmalu po Jezusovem vstajenju. V principu so sestavljeni ob dveh besedah: križan oz. umrl in obujen oz. vstal (1 Tes 4,14; 1 Kor 15,3-5). Potek vstajenja samega ni opisan. Dejstvo je: Jezus ni več med mrtvimi. Toda on se ni enostavno vrnil v življenje tega sveta. Njegovo telo ni več podvrženo zakonu nastajanja in minevanja (1 Kor 15,42). Smrt nad njim nima več oblasti (Rim 6,9). Če Pavel v skladu z izročilom priznava, da je bil Kristus obujen od mrtvih tretji dan (1 Kor 15,4), se v tem skriva več kot zgolj navedba časa.

Beseda *tretji dan* naj bi spomnila na to, da se po pričevanju Stare zaveze tretji dan razodene Božje veličastvo in človek doživi rešitev iz svoje stiske (glej 2 Mz 19,14-19; Oz 6,2). Potemtakem je Jezusovo vstajenje tudi ura, v kateri se je Bog pokazal človeku. Odslej je Bog

za Pavla tisti, ki je Jezusa obudil od mrtvih (1 Tes 1,10). V Jezusovem vstajenju se je torej dokončno pokazalo, kdo je Bog za nas.

Kako pa vemo, da je Križani vstal od mrtvih? Pavel opozarja na to, da se je prikazal (1 Kor 15,5), ali z drugimi besedami, da je on sam videl Gospoda (1 Kor 9,1). Kako se je to zgodilo, ne pove. Besedi *vstal* in *prikazal* odkrivata na slikovit način novo resničnost, a jo hkrati tudi skrivnostno zastirata. Zaznava Vstalega je nazadnje edinstveno doživetje, ki se ne da z ničimer na svetu primerjati. Zato se lahko temu približamo samo tipaje, v govoricah slik, ne da bi mogli to kdaj do kraja razumeti.

Toda dejstvo je: srečanje z Vstalim ne ostane brez posledic.

On vzame ljudi kakor Pavla v svojo službo in jih napravi za priče upanja, da nas bo Bog rešil iz teme smrti.

Ali mar ne veste, da smo bili vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, krščeni v njegovo smrt? S krstom smo bili torej skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novosti življenja. Če smo namreč z njim zraščeni v podobnosti njegove smrti, bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja. Vemo, da je bil naš stari človek križan z njim vred, da bi bilo telo greha uničeno in da bi mi več ne hlapčevali grehu. Kajti kdor je umrl, je opravičen greha. Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti. Kajti kar je umrlo, je umrlo zaradi greha enkrat za vselej, kar pa živi, živi Bogu. Tako tudi vi: mislite, da ste mrtvi za greh, a da živite za Boga, v Kristusu Jezusu. (Rim 6,3-11)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 4,23-25; Rim 8,8-11; Kol 2,12-15.

VPRAŠANJA

1. Kako bi človeku, ki ne pozna krščanstva, razložili, kaj pomeni za kristjana beseda *vstajenje*?
2. Preberite Rim 8,8-11. Pavel razlaga *vstajenje* kot dejanje Duha. Sledite tem mislim korak za korakom.
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 6,3-11. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Glede na besedno korenino ima slovenski pojem »vstajenje« opraviti z glagolom »stati«, »vstati«. Naslednja vaja vas vpeljuje, da zavestno zasledujete tako vsakdanji postopek »vstajanja« in pri tem zaznavate, kaj se samo z držo telesa spremeni in izraža. Najprej si izberite kraj, kjer lahko dobro, nemoteno in v tišini opravite to vajo. Vzemite si približno dvajset minut časa.

Dobro se postavim – nogi sta približno za širino boka oddaljeni druga od druge. Zaznavam, kako teče moj dih – v vdihavanju in izdihavanju.

Naredim se kolikor mogoče majhnega.
Počepnem, sklonim glavo k zemlji,
pomaknem roke bliže k telesu.

Nekaj časa ostanem v tej drži – zaznavam, kaj ta drža z menoj naredi.
Zaznavam svoj dih, svojo hrbtenico, svoj stik s tlemi.

Počasi začnem vstajati ...
Začnem s svojimi nogami –
stegnem svoje noge in zravnam medenico –
glavo in roke pustim sproščeno viseti.

Nato zravnam hrbtenico – počasi – vretenec za vretencem.
Glavo in roke pustim sproščeno viseti.

Potem zravnam glavo –
roke sproščeno visijo ob mojem telesu.
Zdaj zravnano stojim.

Zaznavam svoj dih.
Svojo hrbtenico.
Čutim svoj stik s tlemi – svojo zakoreninjenost v zemlji – zaznavam svoje teme –
in čutim svojo naravnost k nebu.
Nekaj časa ostanem v tej drži.

Končajte vajo in si zapišite pojme, zaznave, spremembe itn., ki se pojavijo »iz vaše notranjosti«, ali naslikajte sliko, ki izraža vaše zaznave. Obstajajo vidiki teološkega pojma »vstajenje«, ki jih tukaj ponovno najdete?

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki je šel v nebesa.

On, ki se je spustil,
je isti, ki se je vzdignil čez vsa nebesa,
da bi napolnil vse. (Ef 4,10)

Podoba sveta v bibličnem času

Kaj dela nebesa pravzaprav za nebesa? Na primer majhni otroci ne čutijo posebnega veselja, da bi prišli v nebesa, če tam ne bi bili tudi starši, stari starši, bratje in sestre in drugi ljudje, ki so jim prirasli k srcu.

V času apostola Pavla so si ljudje predstavljali zemljo kot mizno ploščo. Nad njo se boči obla – nebo. Na njem so pritrjeni: sonce, mesec in zvezde. Pod zemeljsko ploščo, ki jo nosijo stebri, je podzemlje, kraljestvo smrti. Obe področji – nebo in podzemlje – sta za človeka nedostopni. Svetova sta strogo ločena drug od drugega.

Kdor na lep dopustniški dan gleda na prostrano morje, iz katerega se dviga »nebo« v svoji barvitosti, se lahko tudi še danes vživi v podobo sveta apostola narodov. In kljub temu vemo: za modrim, vijoličastim ali zvezdnim nebom je vendarle samo svet ali kakor je nekoliko naivno rekel neki kozmonavt: Boga ne vidimo ne tam zgoraj in ne tu spodaj.

Prišel iz nebes in šel v nebesa

Ko v veri izpovedujemo *Kristus je šel v nebesa*, moramo pomisliti, da nam je s tem dana neka podoba. Področji nebes in zemlje, zgoraj in spodaj, sta resničnosti, ki jih človek ne more prehoditi: božje življenje v njegovi vsemogočnosti in veličastvu in naše minljivo bivanje. Toda prav v tem obstaja Kristusovo poslanstvo. Pismo Efežanom ga povzema z gesli *prišel iz nebes in šel v nebesa* (Ef 4,10), ki sta za osnovo tudi Veliki veroizpovedi. Kristus je torej tisti, ki povezuje svetove. On je šel skozi vsa področja: nebesa, zemljo in podzemlje, deželo smrti. Zato je vse v njegovi oblasti. Njegov prihod odpravlja strogo ločitev nebes in zemlje, ne da bi zabrisoval meje.

Ponižani je Povišani

V svojem pismu Filipljanom nam Pavel posreduje slavospev, v katerem stara Cerkev razglablja o poti Jezusa Kristusa (Flp 2,6-11): Odklonil je, da vztraja v svojem Bogu enakem položaju. Namesto tega postane človek. Vendar ne kot polbog ali junak, temveč kakor služabnik (suženj). Najnižja točka njegovega izničenja je smrt na križu. Toda hkrati je to tudi prelomnica. Po njegovem sestopu opeva Cerkev v drugem delu slavospeva torej povišanje. V njem potrdi Bog pot Ponižanega. Podeli mu ime, ki je nad vsakim imenom (Flp 2,9). S tem je lahko mišljeno samo Božje ime. To ime označuje odslej dostojanstvo in položaj Jezusa Kristusa. Vsa področja – nebesa,

zemlja in podzemlje – ga morajo častiti. Pripogibanje kolen in slavlina izpoved vere sta po preroku Izaiju pridržana Izraelovemu Bogu. Odslej je te časti deležen tudi Kristus. Veroizpoved, da je Kristus Gospod, pa izraža velikonočno vero stare Cerkve. Beseda *povišanje* nas namreč opozarja na nadaljnji vidik Jezusovega vstajenja. Kristusova pot vodi na tisto mesto, na katero je naravnano vse stvarstvo – k božjemu življenju v njegovi vsemogočnosti in veličastvu. Pri tem pa ne smemo nikoli pozabiti – *Ponižani* je Povišani. Verujoče občestvo ve, da se je z Jezusovo skupnostjo pri Bogu že zgodil preobrat k zveličanju. Hkrati pa upa, da bo nekoč pred vsem svetom razkrito, kar mu je ta čas še skrito – gospostvo Jezusa Kristusa v slavo Boga Očeta.

*Čprav je bil (Jezus Kristus) namreč v podobi Boga,
se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom,
ampak je sam sebe izpraznil
tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem.
Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal
tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu.
Zato ga je Bog povzdignil nad vse
in mu podaril ime, ki je nad vsakim imenom,
da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno bitij
v nebesih, na zemlji in pod zemljo
in da vsak jezik izpove, da je Jezus Kristus Gospod,
v slavo Boga Očeta. (Flp 2,6-11)*

Izbrani svetopisemski odlomki:
1 Tes 1,9-10; Ef 4,7-13; 1 Tim 3,16.

VPRAŠANJA

1. S Kristusovim vnebohodom priznavamo, da je Jezus našo človeško naravo ponesel v nebeški svet k Bogu. V tem se izraža nedotakljivo dostojanstvo človeka. Premišlujte svoje življenje v luči te obljube.
2. Preberite Ef 4,7-13. Kakšne namige na Kristusov vnebohod in njegov trajni pomen lahko najdete v tem odlomku?
3. Kakšne postaje naše vere izraža veroizpoved v 1 Tim 3,16? Preglejte besedilo stavkov za stavkom.
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Flp 2,6-11. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Jezusov vnebohod hoče pogled usmeriti na našo lastno prihodnost pri Bogu (v nebesih). Sveto pismo nam v ta namen ponuja različne podobe za nebesa: svatbo, gostijo ali tudi hišo z mnogimi bivališči. Te slike izžarevajo toplino, varnost in skupnost. Prav v težkih trenutkih morejo razširiti pogled ter posredovati tolažbo in zaupanje.

Izberite kakšno skladbo, ki vam pomaga, da se umirate. Zaprite za čas te skladbe oči. Zaznavajte, kakšne podobe nebes se porajajo v vas.

Prenesite svojo podobo nebes na papir in jo vzemite s seboj v svoj vsakdanjik.

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki sedi **na desnici** Boga
Očeta vseмогоčnega.

Če ste torej vstali s Kristusom,
iščite to, kar je zgoraj,
kjer je Kristus, sedeč na Božji desnici. (Kol 3,1)

Uprizoritev oblasti

Pri važni tiskovni konferenci večinoma sedi na strani osebnosti javnega zanimanja kakšna komaj znana oseba. Kdor bere časopise ali gleda poročila, se potem vpraša: Kdo neki je to? Če ta oseba malo pozneje prevzame javno službo, si reče marsikdo: Tega oz. to vendar poznam ... Ta uprizoritev oblasti me nekoliko spominja na moja leta v otroškem vrtcu. Kdor je naredil kaj posebnega, je smel sedeti poleg »tete«. Kakšen življenjski občutek, da si bil vsaj za kratek čas skoraj tako pomemben kakor »teta«! Včasih torej igra veliko vlogo, kje sediš.

Na cilju

Na starih upodobitvah hitita Peter in Pavel h Kristusovemu prestolu. Oba imata lovorjeva venca na glavi. – Zmagala sta! Seveda je krivulja njune uspešnosti nekoliko drugačna, kot smo tega navajeni. Oznanjala sta sporočilo, za katero sta jamčila vse do svoje sramotne usmrčitve. To ju je dokončno izenačilo z velikim zmagovalcem Jezusom Kristusom. Njegova zemeljska kariera je dosegla vrhunec na križu, na vzpetini pred vrati Jeruzalema. Kmalu pa priznavajo njegovi privrženci: on sedi na Božji desnici. Če poslej govorijo o Bogu, je hkrati tudi on v zavesti.

Sédi na mojo desnico ...

Pavel je vzel besedno zvezo *sedi na Božji desnici* iz psalma 110 in jo vključil v kratke verske izpovedi. Tudi drugi kristjani prve ure so radi navajali to svetopisemsko mesto, da bi izrazili z besedami Jezusovo pot k Bogu. Potemtakem velja psalm 110 za najpogosteje citirano starozavezno besedilo v Novi zavezi. Za kaj gre?

Psalm nas vodi v svet jeruzalemskega kralja. Na začetku tolmači psalmist kakor prerok njegovo službo, s tem da oznani Božjo besedo: »Sédi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog« (Ps 110,1). Tukaj zasnovana podoba kralja, ki sedi na Božji desnici, izvira iz Egipta. Tam je faraon pogosto upodobljen na desnici glavnega božanstva Amuna. Ko sedi na prestolu, položi svoje noge na podnožnik, na katerem so upodobljeni sovražniki kraljestva. Vse to razkazuje njegovo moč, ki izvira iz njegove edinstvene povezave z božanstvom.

Zemeljska nemoč in nebeško veličastvo

Pred besedo o sedenju na Božji desnici so v pismih apostola Pavla vedno izpovedi o vstajenju. Le-tega pa ne smemo napačno razumeti v smislu ponovne oživitve. Veliki cilj vstajenja ni življenje na sebi, temveč večna skupnost z Bogom. *Od mrtvih vstal* pomeni torej *prispel k Bogu*. Ne pozabimo – Vstali je Križani in v očeh sveta propadli. Križ je znamenje njegove nemoči. Ravno Križanega pa je Bog povišal na svojo desnico. Bog mu je torej podaril ne le večno življenje. On mu tudi daje prostor na tistem kraju, o katerem velja: bliže Bogu ne moremo biti. Božje neskončne življenjske sile, njegove vsemogočnosti in veličine je zdaj deležen tudi Kristus. On je resnični priprošnjik človeštva, ker se – da ostanemo pri podobi – ne bliža Bogu s svojimi prošnjami kot prosilec iz tujega sveta, temveč v svoji osebi združuje zemeljsko nemoč z nebeškim veličastvom.

Kdo bo obtoževal Božje izvoljence? Bog opravičuje! Kdo bo obsojal? Kristus Jezus, ki je umrl, še več, ki je bil obujen od mrtvih in sedi na Božji desnici ter posreduje za nas? Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni? Mar stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč? Prav kakor je pisano: Zaradi tebe nas ves dan pobijajo, imajo nas za klavne ovce. Toda v vseh teh preizkušnjah zmagujemo po njem, ki nas je vzljubil. Kajti prepričan sem: ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne moči, ne visokost, ne globokost ne kakršna koli druga stvar nas ne bo mogla ločiti od Božje ljubezni v Jezusu Kristusu, našem Gospodu. (Rim 8,33-39)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Kol 3,1-4; Ef 1,15-23.

VPRAŠANJA

1. Pavel nam postavlja pred oči Kristusa, ki sedi na Božji desnici, kot priprošnjika. H komu molite, če pridete v stisko? Ali ste že doživeli, da je bila vaša molitev uslišana?
2. Kol 3,1-4 poziva kristjane svojega časa k temu, naj iščejo to, kar je zgoraj. Kaj bi lahko pomenil ta poziv za vas danes konkretno?
3. Če se želite s to temo bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 8,33-39. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Kristus, ki sedi na Božji desnici, je deležen Božje moči in slave. Tudi nam je obljubljena Božja pomoč, moč od zgoraj. Smemo zaupati v to, da nas Bog obdaja in varuje.

Poiščite si kraj, kjer vas nihče ne moti (v vašem stanovanju, v prazni cerkvi, v naravi, ...).

Postavite se zravnani.

Zaznajte, kje imate stik s tlemi.

Zravnajte svojo hrbtenico.

Pustite roke sproščeno viseti, in izpustite, kar teži vaša ramena.

Zdaj zravnajte svojo glavo.

Predstavljajte si zlato nit, ki sega od vas do neba in vas postavi pokonci.

Zakoreninjeni ste v zemlji in usmerjeni proti nebu.

Predstavljajte si, kako po tej zlati niti priteka v vas Božja milost in moč – od vašega temena in glave – skozi vrat – v vaše roke – v oprsje – v vašo trebušno votlino – v vašo medenico – v vaše noge – v stopala tja do prstov na nogi.

Ta Božja moč krepi sleherni del vašega telesa.

Pomudite se kratek čas in zaznajte, kako ste tukaj.

Stegnite in raztegnite se.

Globoko vdihnite in izdihnite.

Končajte to vajo s kako kretnjo, priklonom ali z znamenjem križa.

Verujem v Jezusa Kristusa,
ki bo prišel **sodit** žive in mrtve.

Sam Gospod bo ob povelju,
ob nadangelskem glasu
in ob Božji trobenti stopil z neba. (1 Tes 4,16)

Pavel pred sodiščem

Pravno gledano Pavel ni bil nepopisan list. Nasprotno, kar večkrat je zaposloval sodišča, je bil priprt in kaznovan s telesno kaznijo (2 Kor 11,24-25). Obtožba se je glasila na hujskanje množic, ustanavljanje državo ogrožajoče stranke in oskrnitev templja (Apd 24,1-9). Pri tem je bil soočen z dvema pravnima sistemoma: judovskim in rimskim. Kajti v mnogih kolonijah rimskega cesarstva so ostali v veljavi domači pravni redi in krajevne pravne ustanove. Tako je bil véliki zbor pri jeruzalemskem templju pooblaščen, da v mestu obravnava in kaznuje pravne prekrške. Od tega sta bila izvzeta izrekanje težkih kazni in sodstvo nad rimskimi državljani, ki je potekalo izključno po rimskem pravu. Na tem ozadju terja Pavel v Apostolskih delih svoje pravice kot rimski državljani (Apd 22,25-29). Kljub tem žalostnim izkušnjam ali morda zaradi njih za Pavla svetno sodišče ni zadnja stopnja. Po njegovem prepričanju bo odločilna sodna obravnava potekala pred Božjim obličjem. Tam se bo moral dokončno zagovarjati za vse svoje ravnanje (Rim 2,16).

Božja sodba

Za izjavami o Božji sodbi se pri Pavlu skriva odločilno vprašanje: Komu sem odgovoren za svoja dejanja? Ali drugače povedano: Katera mnenja in vplivi določajo moje ravnanje? Pavel ima tukaj jasno stališče: najprej preveri svoje govorjenje in delovanje pred svojo lastno vestjo. Odločilno oceno pa prepušča Bogu. Zato poziva svoja občestva tudi pri sporih in prepirih, naj ne sodijo prenaglo in obsojajo drugih (1 Kor 4,4-5).

Od Boga prejeti priznanje

Božja sodba se razlikuje od svetnega sodstva med drugim v tem, da ne služi zastraševanju. Govor o Božji sodbi naj ne povzroči strahu in groze, temveč človeku prikljče v zavest njegovo posebno odgovornost za njegovo življenje in življenje njegovih bližnjih. Božje sodbe si ni mogoče misliti brez njegovega učlovečenja v Jezusu Kristusu. Kajti kakor se je Bog v Jezusu Kristusu obrnil k človeku, ga dvignil in ozdravil, tako bo obravnaval človeka tudi v uri sodbe (1 Tes 5,9). Tako Pavel ne govori samo o Božji sodbi, temveč tudi o Gospodovi sodbi (1 Kor 4,5).

Hrepenenje po dovršitvi

Posebno v zgodnjih pismih povezuje Pavel misel sodbe s pričakovanjem skorajšnjega Kristusovega ponovnega prihoda. Kajti zveličanje, ki je po Kristusu prišlo na svet in je v Svetem Duhu navzoče v Cerkvi, teži k dovršitvi. Zato Pavel poziva k budnosti, to se pravi k življenju povsem iz vere, da bi mogli vsako uro jamčiti za svoja dejanja (1 Tes 5,1-6). Budnost je potrebna tudi zato, ker nihče ne more vedeti, kdaj pride Gospod.

Zaradi izostanka skorajšnjega Kristusovega ponovnega prihoda pa ta vera ni izgubila svoje moči. Marveč se stalno obnavlja v izkušnji Kristusove navzočnosti v krstu, v poslušanju Božje besede ali v srečanju z bližnjim. Apostola narodov pričakovanje ponovnega Kristusovega prihoda ne predstavlja v držo čakanja ali celo nedejavnosti. Nasprotno, podžiga ga v njegovi misijonarski vnemi. Ker veruje v srečno prihodnost tega sveta, se lahko tudi popolnoma postavi v njegovo službo.

Imejte nas vendar za Kristusove služabnike, za oskrbnike Božjih skrivnosti. Seveda se od oskrbnikov zahteva, da so zanesljivi. Meni pa je prav malo mar, če meni sodite vi ali kakšno človeško sodišče. Seveda pa tudi jaz ne sodim sebi. Ne zavedam se sicer nobene krivde. Vendar zato še nisem opravičen. Sodí mi namreč Gospod. Ne sodite torej pred časom, preden pride Gospod, ki bo tudi osvetlil, kar je skrito v temi, in razkril namene src. Tedaj bo vsak prejel od Boga priznanje. (1 Kor 4,1-5)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 2,3-11; Flp 3,17-21; 1 Tes 5,1-11.

VPRAŠANJA

1. Pavel poziva svoja občestva, da se usmerjajo izključno po Božji volji, tudi če morajo računati z odklonitvijo. V kateri življenjski situaciji ste že morali zaradi svoje vesti sprejeti odločitev, ki je povzročila nasprotovanja ali nerazumevanje vaših soljudi?
2. Kakšne predstave razvija Pavel v Rim 2,3-11 glede na »dan jeze« in kakšne v 1 Tes 5,1-11 glede na »Gospodov dan«?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 1 Kor 4,1-5. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Poznate izkušnjo, da vas kdo »opravlja«? Nekdo obsoja vaše ravnanje, ne da bi dobili možnost, da stvari predstavite s svojega vidika. Bržkone bi ta položaj zaznali kot neprijetnega ali celo grozečega.

Neka zgodba pripoveduje o rabinu, ki ga zakonca prosita za nasvet, ker je njun zakon v nevarnosti, da propade. Najprej govori rabin z možem. – Rabin reče: »Imaš prav.« Nato posluša tožbe žene. – Rabin ji reče: »Imaš prav«. Zelo začudena nad rabinovim posredovanjem izjavita zakonca rabinu: »Ti si zmešan!« – Na to rabin: »Imata prav!«

Rabin je bil na prvi pogled zmešan, ker je bil pripravljen, svoj lastni način gledanja premakniti. Znal se je postaviti v zorni kot svojih sogovornikov, tudi če ni mogel biti z njima istega mnenja. To je največkrat velik izziv.

Vzemite si dan časa, da zaznavate sami sebe. Pazite na to, kdaj pri vas mnenje ali vedenje kake osebe izzove odpor ali celo jezo in začutite težnjo, da to osebo začnete opravljeti ter obsojati.

Ustavite se in odkrijte za samega sebe, kaj je vaš osebni razlog, da ste drugačnega mnenja, in kakšna čustva so bila izzvana v vas.

Kaj bi potrebovali, da bi mogli to osebo in njeno mnenje sprejeti, tudi če sami zastopate drugo stališče. Kdaj bi bili pripravljeni reči: »Imate – glede na vaše izkušnje – prav«?

Verujem v Svetega Duha.

Sad Duha pa je: ljubezen, veselje, mir,
potrpežljivost, blágost, dobrotljivost,
zvestoba, krotkost, samoobvladanje. (Gal 5,22-23)

V talilnem loncu Korintu

V času apostola Pavla je Korint bogato pristaniško mesto v posebnem položaju. Kajti preko samo šest kilometrov širokega celinskega mostu so imeli Korinčani dostop do dveh morij – tako do Saronskega zaliva kakor tudi do Korintskega zaliva. Z blagom z vzhoda in zahoda so prihajali v mesto tudi ljudje različnega izvora: med njimi so bili Rimljani, Grki, Judje in orientalci. Vsi ti so prinašali s seboj svoje verske tradicije. Tako so obstajali drug poleg drugega templji grških in rimskih božanstev, orientalski misterijski kulti in judovska skupnost. Kakor druga pristaniška mesta si je tudi Korint pridobil sloves pregovorne pregrešnosti. Pavel bi bil utegnil občestvo ustanoviti leta 50 ali 51. Štelo je sicer največ dvesto članov, a je bilo zelo raznovrstno. To je ponujalo veliko snovi za nesporazume kar zadeva vprašanje sožitja revnih in bogatih ter različni verski izvor članov.

Različni darovi in en Duh

V Korintu je bilo veliko število mistično nadarjenih mož in žena, ki so razpolagali s posebnimi sposobnostmi ozdravljanja, prerokovanja ali raznovrstnih jezikov (1 Kor 12,8-10). Nekateri so bili prepričani o tem, da se v teh nenavadnih pojavih posebno kaže delovanje Božjega Duha. In nepričakovano se je pojavilo vprašanje, ali ne bi morali vsi krščeni razpolagati s takimi posebnimi darovi. Pavel z jasnimi besedami prepreči ta premišljanja: Zanj ni odločilna oblika, temveč vsebina. Verski pojavi (= oblika) katere koli vrste že so za apostola narodov tedaj delo Božjega Duha, če so zakoreninjeni v veri v Jezusa Kristusa kot Gospoda (= vsebina). Osnova je vera, ki vse povezuje (1 Kor 12,3). Delo Božjega Duha je potemtakem vse to, kar ponavzočuje Jezusa Kristusa. Za Pavla so vse karizme enakovredne, neodvisno od tega, ali se zdijo nenavadne ali čisto neznatne, saj prihajajo od istega Božjega Duha. Poseben pomen dobijo tedaj, če služijo bližnjemu in kristjane usposabljujejo, da podpirajo rast Cerkve.

Neznanec, ki utrjuje

Posebnost Duha je bržkone v tem, da se ne da enostavno prijeti. Pavel upošteva to okoliščino s tem, da opisuje različne odtenke njegovega delovanja. Pri tem rad uporablja nasprotja *Duh* in *meso* oz. *Duh* in *postava*. Z *mesom* misli Pavel vsa nagnjenja v človeku, ki ga odvrčajo od Boga. *Duh* pa je zanj moč, ki človeku omogoča življenje v skupnosti s Kristusom (Gal 5,16-18). *Postava* je za Pavla prisposodba za čisto zunanje izpolnjevanje predpisov. Toda Božji Duh vodi

človeka v svobodo, da svoje življenje naravna neposredno na Boga. Sicer je postava sama duhovna (Rim 7,14), vendar Pavel daje duhovnemu delovanju prednost pred delovanjem iz pokorščine do postave (Rim 7,6).

Božji most

V posredovanju med Bogom in ljudmi ima Sveti Duh pomembno mesto. Kajti on omogoča verujočim, da v Bogu prepoznavajo »Aba«, dobrega Očeta (Rim 8,15). Hkrati prinaša Sveti Duh prošnje ljudi pred Boga. Kajti spričo Božje veličine more človek pogosto samo jecljati in onemeti. Božji Duh sam pride na pomoč tej človekovi nemoči in prinaša njegove prošnje in skrbi tako pred Boga, da so pri njem dobro sprejete (Rim 8,26-27). V tem se kaže za Pavla velika Božja dobrohotnost do tega sveta.

Različni so duhovni darovi, Duh pa je isti. Različne so službe, Gospod pa je isti. Različna so dela, isti pa je Bog, ki dela vse v vseh. Vsakomur se daje razkritje Duha v korist vseh.

Enemu je po Duhu dana beseda modrosti, drugemu v skladu z istim Duhom beseda spoznanja. Drugemu vera po istem Duhu, drugemu po istem Duhu milostni darovi ozdravljanja, drugemu delovanje čudežnih moči, drugemu prerokovanje, drugemu razločevanja duhov, drugemu raznovrstni jeziki, drugemu razlaganje jezikov. Vse to pa uresničuje en in isti Duh, ki deli vsakemu posebej, kakor hoče. (1 Kor 12,4-11)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 8,14-17; 2 Kor 3,1-3; Gal 5,1-6.

VPRAŠANJA

1. Kakšne posebne nadarjenosti (= karizme) zaznavate pri samem sebi in kako le-te uporabljate?
2. Kaj povezuje Pavel v Gal 5,1-6 z življenjem po postavi in kaj z življenjem po Duhu in na podlagi vere?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 1 Kor 12,4-11. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Pavel oblikuje svoje življenje in delovanje kot apostol iz globoke, kontemplativne povezanosti s Kristusom. On živi, govori in deluje iz svojega »bivanja v Kristusu«. Ta povezava je dar Svetega Duha. Sveti Duh je tudi moč, ki v človeku oblikuje molitve in jih prinaša k Bogu.

Vzemite si za naslednjo vajo približno trideset minut časa in pripravite list papirja in svinčnik.

Poiščite kraj miru. To je lahko cerkev, kraj v naravi, prostor v vašem stanovanju. Mirno se usedite, nekajkrat globoko vdihnite in izdihnite. V izdihu izpustite, kar vas zaposluje – tako da ste lahko v tem trenutku popolnoma tukaj. Ni vam treba ničesar storiti, ničesar opraviti – to je podarjen čas.

Če želite, zaprite oči. Pustite zdaj, da vas Kristus v vašem bivanju ljubeče pogleda. Izpustite vse, kar se pojavi v vaši notranjosti iz tišine, in položite to pred NJEGA. Pomudite se v tej tihi povezanosti.

Na koncu meditacije napišite osebno molitev, ki izvira iz te tišine.

Verujem v Svetega Duha, sveto katoliško Cerkev.

Vi pa ste Kristusovo telo
in vsak zase del telesa. (1 Kor 12,27)

Za začetek prilika

Leta 494 pred Kristusom je prišlo v Rimu do spora med patriciji (= bogati višji sloj) in plebejci (= revni spodnji sloj). Plebejci niso bili več pripravljeni nadaljevati svojega dela pod slabimi socialnimi pogoji in so enostavno zapustili mesto. V tem kritičnem položaju so prosili patriciji Menenija Agripa za posredovanje. Menenij, sam patricij, ki se je z delom povzpel iz revnih razmer, naj bi bil torej ljudstvu povedal tole parabelo: Nekega dne so se uprli udje telesa proti želodcu: »Siti smo tega, da moramo opravljati vse delo, medtem ko ti samo poležavaš v sredini,« so se puntali in prenehali z delom. Toda že po kratkem času so bili sami vedno bolj slabotni. Tedaj so opazili, da želodec ni zajedavski organ, temveč telo oskrbuje s hrano. Tako so osramočeni spet začeli opravljati svoje dejavnosti. Tudi ljudstvo se je po tem nastopu Menenija Agripe menda spet vrnilo v mesto in se odpovedalo postavljenim zahtevam.

Veliko udov v enem telesu

Ta parabola je bila Pavlu bržkone znana. Kajti za predstavitvev notranjega reda Cerkve uporablja kar dvakrat podobo telesa (Rim 12,3-8; 1 Kor 12,12-31). Pri tem pa postavlja povsem drugačen poudarek. Njemu ne gre za ohranitev oblasti, temveč nasprotno za dvig tistih ljudi v cerkveni skupnosti, ki jih zlahka podcenjujemo in prezremo. Nadalje je Pavlu pomembno spoštljivo sodelovanje vseh različnih talentov. Tako njegova razmišljanja vodijo v prepričanje, da vsi udje tega telesa trpijo, če trpi en ud, in se vsi veselijo, če se veseli en ud (1 Kor 12,26). V tem enem telesu z njegovimi raznoterimi udi in talenti imajo svoje mesto tudi cerkvene službe: apostoli, preroki, učitelji in predstojniki. Notranje središče telesa pa je Jezus Kristus sam (Rim 12,5). To pride do izraza posebno pri Gospodovi večerji. Kajti v Korintu je v navadi, da uporabljajo pri evharističnem bogoslužju en sam kruh, ki ga potem razdelijo za vse. S tem postane otipljivo, da so udeleženci slavja v Kristusu eno telo (1 Kor 10,17).

Cerkev – vesoljno telo

Pismo Efežanom (verjetno so ga napisali Pavlovi učenci) se ponovno loteva podobe o Cerkvi kot telesu. Pri tem pa postavlja drugačen poudarek kakor apostol Pavel. Kajti pri Pavlu sestavljajo posamezni udje telo in vsako telo, to se pravi vsako občestvo, je zanj Cerkev. V Pismu Efežanom pa obsega Cerkev kot eno telo vse krščanske skupnosti. Kristus je glava tega telesa (Ef 1,22-23; glej tudi Kol 1,18).

Pri tem je univerzalni pomen povišanega Kristusa, ki sedi na desnici Boga Očeta in kateremu so podvržene vse moči, prenesen na Cerkev. Cerkev je v svetu kraj Božjega odrešenja nasploh. Njena naloga je v tem, da pomaga, da se bo v tem svetu vedno bolj uveljavil Kristusov evangelij (Ef 3,17-21).

Odločilna je ponižnost

Za Pavla je odločilna temeljna drža Cerkve in s tem vsakega kristjana ponižnost (Flp 2,3). Pod tem razume pripravljenost, da priznamo lastne meje in da se v vsem zaupamo Bogu. Merilo za to je Jezusovo življenje in smrt na križu. Cerkvi je dano, da služi Kristusu, pa tudi naloženo, da zaradi njega trpi (Flp 1,29). To velja posebno v časih zunanjih sovražnosti in notranjih sporov. S tem sta zavrnjena prizadevanje za oblast in izvrševanje nasilja. Če bo Cerkev živela to šibkost, bo sama kraj moči in življenja.

Sicer pa naročam po milosti, ki mi je dana, vsakomur izmed vas: ne imejte visokih misli, saj je to v nasprotju s tem, kar je treba misliti, ampak mislite na to, da boste preiščeni; vsak pač po meri vere, ki mu jo je Bog dal. Kajti kakor imamo v enem telesu mnogo delov, ti deli pa nimajo vsi istega delovanja, tako smo tudi mi, čeprav nas je več, eno telo v Kristusu, posamezni pa smo si deli med seboj. Imamo različne milostne darove, pač po milosti, ki nam je bila dana. Če ima kdo dar preroštva, naj ga uporablja v skladu z vero. Kdor ima dar služenja, naj ga uporablja za služenje. Kdor ima dar učenja, naj uči. Kdor ima dar spodbujanja, naj spodbuja. Kdor daje, naj daje širokosrčno. Kdor je predstojnik, naj ga odlikuje vestnost. Kdor izkazuje usmiljenje, naj to dela z veseljem. (Rim 12,3-8)

Izbrani svetopisemski odlomki:

1 Kor 12,12-31; Flp 1,27-2,4; Ef 3,14-21.

VPRAŠANJA

1. Kakšne vtise, občutke in spomine povezujete s Cerkvijo?
2. Kakšne so vaše izkušnje s Cerkvijo?
Kje jo doživljate kot skupnost verujočih?
3. Katere službe našteva Pavel v Rim 12,3-8 in v 1 Kor 12,28-31?
Naredite primerjavo. Kaj bi Pavel danes še dodal?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite Rim 12,3-8.
Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Pogosto si želimo neko »pracerkev«, ki nam lahko služi kot harmonični vzor za Cerkev sedanosti in za naša občestva. Če beremo Pavlova pisma, smo zelo hitro postavljeni na tla resničnosti. Prizadevanje za pravo pot hoje za Kristusom spremlja kristjane od samega začetka.

Kaj je Cerkev za vas?

Napišite svoje sanje o Cerkvi, tako da nadaljujete »litanije«:

*Sanjam o Cerkvi,
... v kateri je mogoče doživeti skupnost
... ki se zavzema za uboge*

Verujem v Svetega Duha,
občestvo **svetnikov.**

Z veseljem se zahvaljujte Očetu,
ki vas je usposobil za delež svetih v luči. (Kol 1,12)

Čar Božje lepote

»Svetnik je človek, ki je tako prevzet od Božje lepote in njegove popolne resnice, da ga to postopno spreminja.« S temi besedami je Benedikt XVI. 23. oktobra 2005 ob svoji prvi kanonizaciji (razglasitvi za svetnika) kot papež opisal bistvo svetnikov. Za svetost sta potemtakem potrebni dve sili: pripravljenost, da se damo prevzeti od Božje lepote in resnice, in moč božje preobrazbe. Toda za svetnike velja ne le močje in žene, ki jih po njihovi smrti in po natančni cerkveni preiskavi kot take častimo. Občestvo svetnikov obsega tudi Cerkev v njeni celotnosti. Na to je spomnil papež Benedikt pri avdienci na dan po tej slovesni razglasitvi svetnika. Številnim romarjem je želel, da naj bi vsak od njih v srcu nosil žarek Božje svetosti in ga mogel v vsakem življenjskem položaju odsevati.

Svetniki smo mi vsi

V začetkih svojih pism Pavel označuje kristjane kot »poklicane in svete« (Rim 1,7) ali tudi kot »svete v Kristusu Jezusu« (Flp 1,1). Ta nagovor ni samo lepa beseda, temveč pomembna obljuba celotnemu občestvu. Potemtakem za Pavla sveti niso le nekateri izbrani, temveč vsi. To dostojanstvo svetosti dobimo pri krstu (1 Kor 6,11). Zato je najprej in predvsem Božji dar in ne dosežek človeka. Tukaj ni v središču svetost svetnikov v smislu moralne popolnosti. Vrh vsega je Pavel preveč dobro vedel za spore in napake v svojih občestvih. Krščanske skupnosti so svete ne zato, ker izžarevajo svetost, temveč zato, ker pripadajo Bogu in jih obžarja njegova svetost.

Cerkev – Božji tempelj

V Prvem pismu Korinčanom uporablja Pavel za skupnost kristjanov tudi podobo Božjega templja. Tempelj je za Jude kraj Božje navzočnosti. Za Pavla je zdaj krščansko občestvo Božji tempelj, ker mu je Bog podaril svojega Duha. Ta posebni Božji dar pa ni blanko ček, s katerim bi bili pokriti tudi računi kakor sla po profiliranju in razdori. Nasprotno, občestva nosijo odgovornost za ta sveti Božji tempelj (1 Kor 3,16-17). Zato jih bo Bog tudi poklical na odgovornost, če s svojim načinom življenja kazijo njegovo svetost.

Prizadevanje za pravo človečnost

Zdi se, da je Pavel zdaj vendarle spet prispel k razumevanju moralne svetosti. Ta domneva je pravilna, kajti ta vidik najdemo v njegovih pismih kar na več mestih (npr. 2 Kor 7,1; 1 Tes 4,2-6). Toda to ne oslabi obljube krščanskim skupnostim, da so poklicane in svete. Nasprotno, za Pavla sledi prizadevanje za osebno svetost neposredno iz posvečenja, ki ga daje Bog (Rim 6,22). To lahko primerjamo z veliko glasbeno nadarjenostjo. Te si ne moremo pridobiti z naporom, ker je človeku podarjena. A da se lahko razvije, je potrebno veliko vaje in truda. Tudi nadarjenost za svetost je treba gojiti. Pri tem je človeku, tako Pavel, naloženo nenehno poglobljanje vere in zorenje v ljubezni (Gal 5,6). Tako lahko dosežem najvišjo mero človečnosti. Ali opirajoč se na besede Benedikta XVI.: postopno božjo preobrazbo v človeka, kakršen po svojem najglobljem bistvu sem.

Sam Bog in naš Oče ter naš Gospod Jezus naj usmeri našo pot k vam. Vam pa naj Gospod nakloni rast in preobilje v ljubezni, s katero ljubite drug drugega in vse, prav kakor jo čutimo mi do vas, da bi tako utrdil vaša srca, da bodo neoporečna v svetosti pred Bogom in našim Očetom, ko pride naš Gospod Jezus z vsemi svojimi svetimi. Amen. (1 Tes 3,11-13)

Izbrani svetopisemski odlomki:

1 Kor 1,1-3; 1 Tes 4,1-12; Ef 2,19-22.

VPRAŠANJA

1. Za Pavla so vsi krščeni sveti. Hkrati pa jasno določa, kako naj se svetost kaže v vsakdanjem življenju. Kakšne lastnosti mora imeti človek, da bi ustrezal vaši osebni predstavi o »svetosti«?
2. Poglobitev svetosti je po Pavlu mogoča posebno z napredovanjem v ljubezni. Kaj je po 1 Tes 4,1-12 potrebno za poglobitev ljubezni?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 1 Tes 3,11-13. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Obiščite svojo farno cerkev ali cerkev, ki vam je posebno znana. Pozorno si oglejte tam predstavljene kipe svetnikov in izberite lik, ki vam je najbolj všeč. Ukvarjajte se z njim tako, da na primer v svetniškem leksikonu ali drugem čtivu poiščete življenjepis tega svetnika oz. te svetnice:

V kakšnem času je živela ta oseba?
Kaj se ji je vse primerilo in zakaj je bila razglašena za sveto?

Začnite zdaj s to osebo »pogovor«.
Kaj je njegovo/njeno sporočilo za današnji čas?
Kakšno sporočilo ima ta svetnik oz. ta svetnica za vas osebno?

Verujem v Svetega Duha,
odpuščanje grehov.

Plačilo za greh je smrt;
Božji milostni dar pa je večno življenje
v Kristusu Jezusu, našem Gospodu. (Rim 6,23)

Kaj je vredno greha?

Dogaja se, da ljudi kaka stvar tako močno privlači, da odobravajoče rečejo: To bi mi bilo vredno greha! Lahko se vprašamo: Ali je na tem svetu kaj, kar bi bilo resnično vredno greha? V smislu načela poskus in pomota moramo zapisati, da se je najmanj en človek v skladu s svetopisemskim izročilom že temeljito zmotil. Uživanje sadu z drevesa spoznanja pri Adamu ravno ni doseglo zaželenega izboljšanja življenjskih razmer. Nasprotno: Do danes trpimo zaradi tega.

Vprašanje zornega kota?

Če se Pavel ozira nazaj na življenje pred svojim spreobrnjenjem, poudarja, da je bil neoporečen v pravičnosti, kakor zahtevajo svetopisemske zapovedi (Flp 3,6). Hkrati pa pravi malo pozneje o sebi, da je negodnik (1 Kor 15,8). V obeh pismih omenja Pavel, da je preganjal Božjo Cerkev. Kar je imel najprej za izraz posebne zvestobe postavi, se mu nenadoma zdi kot upor proti Božji volji. Ne da bi opazil, je s svojim početjem postal Božji sovražnik in grešnik.

Po sledi greha

Greh je torej za Pavla upor človeka proti Bogu. Zanj je svet v bednem stanju. Z Adamovo svobodno odločitvijo, da krši božjo voljo in da hoče biti kakor Bog, je greh legel na človeštvo kakor nevidna pajkova mreža. Nihče mu ne more uiti. Greh pomeni sovraštvo do Boga in je območje propada, zmanjševanja življenja.

Pavel imenuje to življenje *meso*. Če se meso v poletni vročini Sredozemlja takoj ne použije, začne smrdeti. Se razkroji – neha biti, kar je bilo, zgubi svojo identiteto. Torej je obremenjeno z minljivostjo, zanilko smrti.

ON je bil zavoljo nas narejen za greh

Na tem ozadju postane poslanstvo Jezusa, Božjega Sina, še bolj izrazito. On je bil brez greha, torej popolnoma predan Božji volji. Pazimo na notranjo zgradbo te misli: Jezus ni bil samo zato brez greha, ker je živel v moralnem pogledu vseskozi popolno življenje. Na prvem mestu moramo ugotoviti, da je bil Jezusov življenjski načrt popolnoma v skladu z Božjo voljo. In zato velja tudi o tako imenovanih malenkostih vsakdanjika – on je bil brez greha. Prav on, ki je bil brez greha, pa je bil zavoljo nas narejen za greh (2 Kor 5,21). Kaj to pomeni? V njegovem življenju, predvsem pa na njegov zadnji dan, se

zgrnejo nadenj posledice greha kakor uničujoča poplava: zavrnitev, krivična obsodba, mučenje in končno smrt. Celó v očeh postave (glej 5 Mz 21,23) se zdi kot od Boga zapuščeni in prekleti. Toda prav v tem se kaže Božje spravno dejanje. Nedolžni je na lastnem telesu občutil, kaj je greh. In on je celo v trpljenju ostal stanoviten! S tem je postal začetnik novega človeštva. On je razveljavil Adamov upor in s tem upor vseh ljudi proti Bogu. Kajti on je bil prvi človek, ki je bil Bogu zvest do svojega zadnjega diha. S tem je on začetek novega stvarstva. Kdor veruje vanj, mu ne vlada več *meso*, temveč je kot dar prejel *Duha*, ki daje večno življenje.

Živeti kot kristjan pomeni torej preiti z Adamove poti na pot Jezusa Kristusa, okrepljen z njegovim Duhom upirati se zlu in delati dobro. V tem smislu lahko zdaj tudi odgovorimo na vprašanje iz začetka. Nobena skušnjava tega sveta ne bo nikoli vredna greha.

Če je kdo v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo. Vse je od Boga, ki nas je po Kristusu spravil s seboj, nam pa naložil službo sprave, namreč to, da je bil Bog tisti, ki je v Kristusu spravil svet s seboj, s tem da ljudem ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave. Zavoljo Kristusa smo torej poslani, po nas vas kliče Bog. Zavoljo Kristusa vas prosimo, spravite se z Bogom. Njega, ki ni poznal greha, je zavoljo nas storil za greh, da bi mi postali Božja pravičnost v njem. (2 Kor 5,17-21)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 5,12-21; Rim 7,7-25; 1 Kor 15,54-58.

VPRAŠANJA

1. Kaj vam povesta pojma »greh« in »krivda«? Česa vas spominjata ti besedi? Uporabljate te izraze v vsakdanjem življenju ali se poslužujete drugih oznak?
2. Preberite Rim 7,7-25. V tem besedilu Pavel raziskuje psihologijo greha, ko ugotavlja, da pogosto ravnamo drugače, kot hočemo. Ali lahko s pomočjo dogodkov iz svojega življenja ta uvid potrdite?
3. Pavel govori o grehu, da bi ponazoril odpuščanje, ki ga Bog daje človeku. Preberite 2 Kor 5,17-21. Kakšna naj bi bila v skladu s tem krščanska duhovnost sprave?
4. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 2 Kor 5,17-21. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Prestopki ljudi imajo za nje same, za njihovo okolico in za njihov odnos do Boga pogosto daljnosežne negativne posledice. So kakor rane, ki kalijo življenjsko srečo in omejujejo osebno rast. Do preobrata pride, če uspe priznati storjeno krivico, (če je mogoče) spet popraviti, prositi za odpuščanje in odpustiti.

Vzemite nekoliko širši trak in ga položite predse. Razumite zdaj ta trak kot svojo življenjsko pot. Prehodite v duhu pomembne življenjske postaje, kjer ste prizadeli druge ljudi in kjer so vam drugi ljudje prizadejali krivico. Naredite za vsako žalitev, ki ste jo prizadejali vi in ki je bila prizadejana vam, vozle. Zasedujte, koliko se v vas poraja bolečine, žalosti in jeze. Razvežite zdaj vozle, kjer vam je bilo mogoče prositi za odpuščanje in odpustiti. Opazujte zdaj svojo življenjsko pot s preostalimi vozli in z razvezanimi vozli, ki pa so pustili sledove v vašem življenju:

Kaj sproži ta slika v vas?

Kaj vam je omogočilo, da ste sprejeli odpuščanje oz. da ste odpustili?

Kateri koraki so potrebni, da bi razvezali še druge vozle?

Končajte to vajo z znamenjem križa.

Če vam ustreza, potem prosite kakega človeka, ki mu zaupate, za pogovor ali kakega duhovnika za zakrament sprave.

Verujem v Svetega Duha,
naše **vstajenje**.

Kristus je umrl in oživel prav zato,
da bi gospodoval mrtvim in živim. (Rim 14,9)

Smrt je nič

Krščanskim skupnostim apostola Pavla v grško-poganskem okolju je bila predstava o vstajenju mrtvih tuja. Ljudje so tedaj živeli v življenjskem občutju, ki je bilo močno pod vplivom Epikurjeve filozofije. Epikur (341-270 pr. Kr.) je označil smrt kot nič, kajti »dokler smo tukaj, ona ni tukaj, in ko je tukaj, nas ni več«. Onstran smrti ni ničesar pričakovati. Umetnost obstaja torej v tem, da odložimo strah pred smrtjo in življenje oblikujemo pozorno ter z užitek. Proti tej drži, ki ima vsekakor aktualne poteze, se Pavel bori. V vedno novih poskusih razkrinkava površnost te življenjske zamisli in meni ironično: »Jejmo in pijmo, saj bomo jutri umrli« (1 Kor 15,32).

Upanje za življenje

Za Pavla je neizpodbitna gotovost: Ker je bil Kristus obujen od mrtvih, obstaja vstajenje mrtvih. Toda on gre še en korak naprej: »Če ni vstajenja mrtvih, potem tudi Kristus ni bil obujen« (1 Kor 15,13). Te trditve pojasni s tema dvema utemeljtvama: Brez vere v vstajenje mrtvih je celotno evangeljsko sporočilo prazno in vera vanj nesmiselna. Tukaj se Pavel dotika vprašanja po Bogu, osnovi vsega. Bog je zanj samo tedaj Bog življenja, če mrtvih ne pusti v smrti. V drugem argumentu se Pavel sklicuje na posledice za življenje tukaj in zdaj. Kajti brez vere v vstajenje mrtvih življenje nima pravega smisla. Vsa krivica, ki jo človek doživi, bi ostala trajno odprta rana. Tudi prizadevanje za druge (pri katerem ni v ospredju lastni blagor) bi se nazadnje ne dalo resnično utemeljiti (1 Kor 15,30-32).

Na meji tega, kar lahko izrazimo

Toda poslušalci in bralci apostola Pavla si želijo še bolj konkretnih podrobnosti o vstajenju mrtvih: »Kako so lahko mrtvi obujeni? S kakšnim telesom pridejo?« (1 Kor 15,35). Pavel obravnava to vprašanje s pomočjo podobe o semenskem zrnu. Šele ko semensko zrno pade v zemljo in umre, poraja novo življenje. V pšeničnem zrnu je sicer že klas, toda to novo življenje še ni vidno (1 Kor 15,35-41). Ali je bila ta podoba kot odgovor sprejeta, ni mogoče reči. Pravzaprav Pavel ostane dolžan odgovor na vprašanje po podobi vstajenjskega telesa. Očitno pa je, da izhaja iz telesnega vstajenja in odklanja predstavo, da bi po smrti obstajali samo duhovno. Telo je namreč zanj več kot organizem, ki je položen v zemljo in razpade. Telo obsega vse,

kar je človeka zaznamovalo in ga dela za človeka: njegove lastnosti, posebno nagnjenja in odnosi. Vse to ima v novem življenju pri Bogu prostor.

Smrt, kje je tvoje želo?

Smrt ne nastopi šele z zadnjim dihlijajem. Nasprotno, dogaja se v tako različnih oblikah kakor izsiljenem slovesu, sebičnem vrtenju okoli samega sebe ali tudi v medčloveški hladnosti. Zato za Pavla smrt tudi ni nič, temveč težka resničnost. Toda s Kristusovo smrtjo in obuditvijo je bilo izdrto njeno želo (1 Kor 15,55). Od takrat smrt ni več dokončna prekinitev odnosov. Kajti za verujočega sveti prav na tem najtemnejšem kraju opogumljajoča in obujajoča Božja bližina (Rim 14,8).

Če se oznanja, da je bil Kristus obujen od mrtvih, kako morejo nekateri izmed vas govoriti, da ni vstajenja mrtvih? Če ni vstajenja mrtvih, potem tudi Kristus ni bil obujen. Če pa Kristus ni bil obujen, je tudi naše oznanilo prazno in prazna tudi vaša vera. Poleg tega bi se tudi pokazalo, da smo lažnive Božje priče, ker smo proti Bogu pričali, češ da je obudil Kristusa, ki ga ni obudil, če je res, da mrtvi ne morejo biti obujeni. Če torej mrtvi ne morejo biti obujeni, tudi Kristus ni bil obujen. Če pa Kristus ni bil obujen, je prazna vaša vera in ste še v svojih grehah. Tedaj so izgubljeni tudi tisti, ki so zaspali v Kristusu. Če samo zaradi tega življenja zaupamo v Kristusa, smo od vseh ljudi najbolj pomilovanja vredni. Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvenec tistih, ki so zaspali. (1 Kor 15,12-20)

Izbrani svetopisemski odlomki:

1 Kor 15,21-23.42-49; Flp 3,8-14; 1 Tes 4,13-18.

VPRAŠANJA

1. Ne obstajajo samo izkustva smrti, temveč tudi vstajenja sredi življenja. Kaj so za vas izkustva vstajenja?
2. V 1 Kor 15,21-23.42-49 ponazarja Pavel razliko med zemeljskim in nadnaravnim telesom s primerjavo med Adamom in Kristusom. Katere lastnosti pripisuje pri tem Adamu in katere Kristusu?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 1 Kor 15,12-20. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Vzemite si čas za sprehod po pokopališču.

Berite izreke na nagrobnikih.
Kakšno vstajensko upanje izražajo?

Verujem v Svetega Duha,
večno življenje.

Tečem proti cilju po nagrado,
h kateri nas od zgoraj kliče Bog
v Kristusu Jezusu. (Flp 3,14)

Hrepenenje po večnosti

V mnogih visokih kulturah so se ljudje močno trudili, da bi kljubovali minljivosti. S tempeljskimi stavbami in kipi božanstev naj bi bilo mogoče v svetu smrtnikov nekoliko zaslutiti nesmrtnost bogov. Visoko štrleči nagrobniki pričajo do danes o želji »enakosti z bogom« premnogih vladarjev. Že v antiki so najpomembnejše med temi zgradbami označevali za svetovna čuda. Prvi seznam vseh sedmih svetovnih čudes je sestavil feničanski učenjak in popotnik Antipatros iz Sidona (2. stoletje pred Kr.). Posebno prevzet je bil Antipatros nad templjem boginje Artemis v Efezu. O njem piše: »Če odmislimo Olimp, bog Helios nikoli ni videl takega čudeža.« Dobri dve stoletji pozneje je prispel tudi apostol narodov v Efez in gotovo videl tudi to svetišče. Kaj je ta pogled pri njem sprožil, ni izpričano. Toda za Pavla hrepenenje človeka po večnosti ne najde svoj ustrezní izraz ne v zgradbah, temveč v odnosu do Kristusa.

Kristus sam zadošča

To postane za Pavla očitno posebno med njegovim ujetništvom v Efezu. Tu se spopada z vprašanjem, kaj naj si želi za svoje življenje: Prav rad bi nadaljeval svoje delo. Hkrati pa hrepeni po tem, da bi bil popolnoma pri Kristusu (Flp 1,22-23). Ker je Kristus zanj vse, ne vidi v smrti izgube. Nasprotno: po smrti pričakuje čisto neposredno in večno skupnost s Kristusom v nebesih (Flp 3,20). S tem je tudi jasno – nebesa se ne dajo potegniti na zemljo. Sicer imajo krščeni že po Božjem Duhu delež pri odrešenju. Toda na dovršitev še čakamo (Flp 3,14). Da prejmemo večno življenje, je potrebna pripravljenost, da vztrajno delamo dobro (Gal 6,9).

Nebeška vrata so na široko odprta

Toda kdo more zadostiti tej zahtevi? Pavlova perspektiva upanja je tukaj zelo široka. Kajti v Kristusu bodo vsi oživljeni (1 Kor 15,22). S tem pa Pavel posameznika ne odvezuje od njegove odgovornosti. Odločitev, da delamo dobro ali zlo, je in ostane odločilna za zveličanje ali pogubljenje (Rim 2,6-8). Veliki obračun ob koncu življenja in ob koncu časov pa je za Pavla jasno v znamenju upanja v Kristusovo odrešenje (1 Tes 5,9-10).

Večna hiša pri Bogu

Pavel ponazarja večno življenje pri Bogu s hišo v nebesih, ki jo je postavil Bog. V to hišo prispe človek, ko smrt poruši šotor njegovega zemeljskega bivanja. Toda za Pavla ta hiša ni samo bivališče, temveč kakor varovalna obleka, s katero Bog ogrinja človeka (2 Kor 5,4). Najpozneje tedaj – tako apostolovo upanje – se bodo težave življenja, razočaranja in doživeta krivica končali. Toda pri tem ne gre za prazno tolažbo. Kajti upanje v večno življenje more že v sedanjosti dati pogum, da se zavzemamo za evangelij.

Božje svetovno čudo

Tako označuje Pavel verujoče tudi kot Božjo zgradbo (1 Kor 3,9-15). Temelj te zgradbe je Jezus Kristus. Samega sebe ima Pavel za enega od gradbenikov. Dokončanje te zgradbe pa se ne bo zgodilo po človeški roki, temveč samo po Bogu. Obljubljeno plačilo je večno življenje in v tem gledanje Boga iz obličja v obličje.

Vemo namreč tole: če razpade naša zemeljska hiša, ki je le šotor, imamo v nebesih zgradbo od Boga, hišo, ki je niso naredile roke in je večna. Zato tudi v tem svojem stanju vzdihujemo in si želimo kar povrh obleči svoje bivališče, ki je iz nebes, seveda le, če se izkažemo, da nismo goli, ko se slečemo. Dokler namreč živimo v tem šotoru, vzdihujemo in teži nas, ker se ne bi radi slekli, ampak bi se radi oblekli kar povrh, tako da bi življenje použilo to, kar je umrljivo. Tisti pa, ki nas je za to pripravil, je Bog, ki nam je dal poroštvo Duha. Zato smo vedno pogumni, čeprav vemo, da smo zdoma in daleč od Gospoda, dokler smo doma v tem telesu, saj v veri hodimo in ne v gledanju. Vendar smo pogumni in zadovoljni s tem, da se bomo izselili iz telesa in se priselili h Gospodu. Zato si tudi prizadevamo, da bi mu bili všeč, bodisi da smo priseljeni v telesu bodisi da smo izseljeni. Vsi se bomo namreč morali pojaviti pred Kristusovim sodnim stolom, da bo vsak prejel plačilo za to, kar je v zemeljskem življenju delal, dobro ali slabo. (2 Kor 5,1-10)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Gal 6,7-10; Flp 1,21-26; 1 Tes 5,8-11.

VPRAŠANJA

1. Pavel uporablja za večno življenje pri Bogu podobo hiše in ogrevajoče obleke. Katera podoba more ponazoriti vašo predstavo o večnem življenju?
2. V Flp 1,21-26 Pavel tehta, ali naj si želi nadaljevanje svojega življenja ali smrt. Česa si obeta od življenja in česa od vstopa v večno poveličanje? Kakšno merilo uporablja pri svojih razmišljanjih?
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 2 Kor 5,1-10. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Pavel razume pod obljubo večnega življenja gotovost vrnitve k Bogu. Zemeljsko življenje pomeni zanj biti na poti v tujini. Šele ob smrti se bo izpolnilo človekovo hrepenenje, da bi bil popolnoma na varnem pri Bogu – zemeljsko življenje bo doseglo polnost pri Bogu.

Poglobite se v miselno igro.

1. Predstavljajte si, da s smrtjo prenehate bivati, in da po smrti ni življenja. Kakšen pomen ima ta predstava za vaše vsakdanje življenje?
2. Predstavljajte si, da se ob smrti vrnete »domov« k Bogu – vaše bivanje se tako rekoč dopolni pri Bogu. Kako vpliva ta predstava na vaše vsakdanje življenje?
3. Kakšne razlike lahko ugotovite med obema zapažanjema? Kaj vas najbolj gane?

Amen.

ni-a sãecu-la sãe

n. R. Amen. v

Bogu, ki je edini moder,
po Jezusu Kristusu
slava na veke. Amen. (Rim 16,27)

Cilj je dosežen

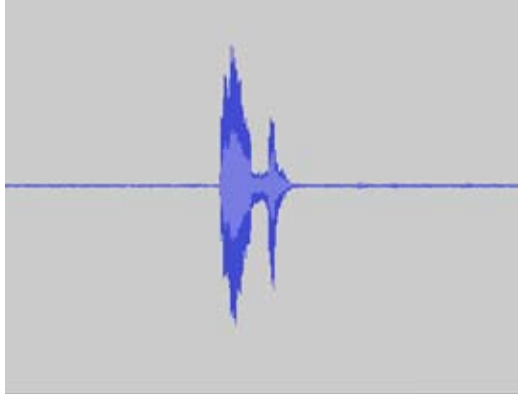
Pesem pri darovanju iz Rekviema francoskega skladatelja Gabriela Fauré-ja se konča z *Amen*, ki ga je v njegovi harmoniji pač težko prekositi. Mirno stekanje zvokov vzbudi v poslušalcu slutnjo: Sedaj je cilj dosežen. Pred nami stoji nekaj dovršenega. Temu ni mogoče več ničesar dodati. Temu lahko samo še z občudovanjem pritrdimo.

Moliti v jezikih Svetega pisma

Nekatere besede so za svetopisemsko izročilo tako značilne, da so se od samega začetka obotavljali, da bi jih prevajali. K tem spada naziv *Aba*, s katerim se je Jezus zaupljivo obračal na svojega nebeškega Očeta. Pavel dvakrat navaja to besedo v njeni aramejski praobliki. Isto velja tudi za aramejski vzklik *Maranata* (Naš Gospod, pridi!), hebrejski *Aleluja* (Hvaljen bodi Jahve!) ali *Hozana* (Daj vendar rešitev!). Na vrhu seznama najbolj znanih aramejskih in hebrejskih besed Svetega pisma pa je gotovo *Amen* (Tako bodi). Beseda *amen* potrjuje hvalnico Bogu oz. Jezusu Kristusu – »Našemu Bogu in Očetu pa bodi slava ne veke vekov. Amen« (Flp 4,20) – ali pa sklepni pozdrav – »Bog miru naj bo z vami vsemi. Amen« (Rim 15,33). Zaradi besede *amen* celo poziva Pavel Korinčane, naj raje opustijo za mnoge nerazumljivo govorjenje z darom jezika in naj molijo tako, da to vsi razumejo. Kajti samo tako lahko rečejo na zahvalno molitev tudi *amen* (1 Kor 14,16). To je tako rekoč podpis občestva, pečat, s katerim zbrani sprejmejo molitev in potrdijo njeno vsebino.

Da in Amen

Če smo postavljeni pred dovršena dejstva, lahko pogosto samo še nemočni izrazimo svoj *Da in Amen*. V dialogu, ki ga Bog vodi z nami, je to nekoliko drugače (glej 2 Kor 1,17-22). Pavel najprej poudarja, da božje obljube niso obremenjene z *morda, morebiti, v primeru da* ali drugim skrivališčem jezikovne narave. Bog je zvest. Prerok Izaija ga celo imenuje *Boga-Amen*, torej Boga, ki je zvest (Iz 65,16). On je rekel *Da* svetu in človeku. Toda ta *Da* je več kot gola opredelitev. Ta *Da* je zadobil obliko v življenjski zgodovini Božjega Sina Jezusa Kristusa in se izkazal v krizi križa. Zato nas priganja k hvalnici. Tako priznavamo, kaj je Bog storil za nas, in potrjujemo *njegov Da s svojim Amen*. Jezus Kristus je prinesel Božji *Da* k nam ljudem. On prinaša tudi *Amen* tistih, ki vanj verujejo, k Bogu.

Amen – Verujem

Apostolska veroizpoved se začinja z besedo *Verujem*. Ta beseda hkrati označuje tudi začetek našega bivanja pred Bogom. Iz zaupanja, da nam želi dobro, moremo živeti. Če v molitvi gremo od stavka do stavka veroizpovedi, vidimo, s čim je naša vera zaznamovana, s čim je Božji *Da* k nam ljudem dobil obliko in se je izkazalo, da je zanesljiv. Na koncu hvaležno priznamo to z besedo *amen*. Značilno je, da povezuje prvo in zadnjo besedo veroizpovedi – *Verujem* in *Amen* – ista hebrejska korenina. Potemtakem se zdaj krog torej sklene. V Božji zgodovini z ljudmi je vera dobila obraz, s katerim se hvaležno strinjamo: Amen – Tako naj bo – Verujem.

Je pri meni moj »da«, »da« hkrati tudi »ne«, »ne«? Kakor je Bog zvest: naša beseda do vas ni »da« in hkrati »ne«, saj Božji Sin Jezus Kristus, ki je bil med vami oznanjen po nas, po meni, Silvanu in Timóteju, ni postal »da« in hkrati »ne«, ampak se je v njem zgodil »da«. Vse Božje obljube imajo v njem svoj »da«. Zato se po njem prek nas dviga k Bogu v slavo tudi »amen«. Nas skupaj z vami utrjuje za Kristusa in nas mazili Bog, ki nam je tudi vtisnil pečat in v naša srca položil poroštvo Duha. (2 Kor 1,17-22)

Izbrani svetopisemski odlomki:

Rim 9,4-5; Rim 16,25-27; 1 Kor 14,12-19.

amen.

VPRAŠANJA

1. Ali so dogodki v vašem življenju, o katerih ste prepričani, da je Bog tok stvari preokrenili v dobro? Za kaj ste Bogu hvaležni?
2. V Rim 16,25-27 potrjuje Pavel hvalilne izpovedi o Božjem delovanju z besedo »amen«. Razmislite posamezne dele tega besedila.
3. Če se želite s to temo še bolj intenzivno ukvarjati, preberite 2 Kor 1,17-22. Izberite si v ta namen eno od na straneh 105ss opisanih metod za svetopisemski pogovor v skupini ali osebno premišljevanje.

ZA POGLOBITEV

Na koncu te poti z apostolom Pavlom skozi veroizpoved ste zdaj povabljeni vi, da sestavite osebno veroizpoved.

Kako ste doživeli Boga v svojem življenju?

Zapišite svojo veroizpoved na list papirja.